

СЛУЖБИ

Skopje

НА ФЕДЕРАТИВНА НАРОДНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба, во српско, хрватско, словенечко и македонско издание. — Огласи по тарифата. — Жиро сметка при Народната банка на ФНРЈ за претплата и одделни изданија бр. 1032-Т-220. за огласи 1032-Т-221

Среда, 24 април 1957

БЕЛГРАД

БРОЈ 17

ГОД. XIII

Цена на овој број е 80.— дин. — Претплата за 1957 година изнесува 1700.— дин., а за странство 2500.— динари. — Редакција: Улица Краљевик'а Марка бр. 9. — Телефони: Редакција 28-838, Администрација 26-276. Продажно одделение 22-619, Тел. централа 28-010.

192.

Врз основа на ставот 1 под б) од одделот 1 главата XXV на Сојузниот општествен план за 1957 година Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ПРИВРЕМЕНИТЕ ЦЕНИ И УСЛОВИ ЗА ПРОДАЖБА НА ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 1

До донесувањето на закон за организација на електростопанството продажбата на електрична енергија ќе се врши под условите, на начинот и по цените определени со оваа уредба и со прописите донесени врз основа на неа.

Член 2

Договор за продажба на електрична енергија со потрошувачите што користат електрична енергија на големо (потрошувачи на големо) склучува заедницата на електростопанските претпријатија.

Со правилата на заедницата на електростопанските претпријатија можат да се овластат електростопанските претпријатија во состав на заедницата да склучуваат договори непосредно со потрошувачите на големо.

Договор за продажба на електрична енергија со потрошувачите што користат електрична енергија на мало (потрошувачи на мало) склучува претпријатието за продажба на електрична енергија.

Пресметување и наплата на потрошената електрична енергија врши стопанската организација што склучила договор за продажба на електрична енергија.

Член 3

Договорот за продажба на електрична енергија меѓу продавачот и потрошувачот на големо мора да биде писмен. Договор што не е склучен во писмена форма не произведува никакво правно дејство.

Договор за продажба на електрична енергија меѓу продавачот и потрошувачот на мало се смета дека е склучен и со тоа што продавачот на барање од потрошувачот почнал на овој да му испорачува електрична енергија.

Член 4

Договорот за продажба на електрична енергија не може да биде во спротивност со општите услови за испорака на електрична енергија.

Со општите услови за испорака на електрична енергија единствено се регулира начинот и времето на испораката на електрична енергија, ограничувањето на употребата на електрична енергија, мерењето, утврдувањето, пресметувањето и наплата на потрошената електрична енергија и видовете на инсталациите и на приклучоците.

Општите услови за испорака на електрична енергија ги пропишува секретарот за индустрија на Сојузниот извршен совет во согласност со сојузниот државен секретар за работи на стокониот промет на предлог од Заедницата на Југословенското електростопанство.

Споровите меѓу продавачот на електрична енергија и потрошувачот за примената на општите услови за испорака на електрична енергија ги решава надлежниот суд.

Член 5

Цените на електричната енергија и начинот на нивна примена се определуваат во Тарифата за електрична енергија, која е составен дел од оваа уредба.

Во Тарифата за електрична енергија се утврдуваат цените на електричната енергија за одделни групи на потрошувачката, според инсталираната сила на апаратите и уредите за потрошувачка на енергија или според врвното оптоварување (киловати), количината на потрошена енергија (киловат-часови), количината на прекумерно потрошена јалова енергија (киловат-часови) и времето на потрошувачката на енергија (зима или лето, ден или ноќ).

На предлог од Заедницата на југословенското електростопанство сојузниот државен секретар за работи на стокониот промет и секретарот за индустрија на Сојузниот извршен совет, во согласност со сојузниот државен секретар за работи на финансите, можат да вршат поединечни измени на тарифните ставови придржувајќи се за општото ниво на цените на електричната енергија опростечени во Тарифата за електрична енергија.

Член 6

Цените на електричната енергија за одделни групи на општата и специјалната потрошувачка на големо определени во Тарифата за електрична енергија се единствени на целата територија на Југославија.

Член 7

Цените на електричната енергија за комунална потрошувачка на големо и за потрошувачка на мало ги определува на своето подрачје народниот одбор на околицата, со тоа овие цени да не можат да бидат пониски од цените утврдени во Тарифата за електрична енергија.

Износите на разликата меѓу цените определени во Тарифата за електрична енергија и цените на електричната енергија што во смисла на претходниот став ќе ги определи народниот одбор на околицата се приход на општествениот инвестиционен фонд на околицата на чие подрачје е седиштето на потрошувачот, и можат да се употребат само за инвестиции во електростопанството, а првенствено за изградба на електрична мрежа.

Како комунална потрошувачка на големо се подразбира потрошувачката на електрична енергија за јавните водоводи и градската влека.

Како потрошувачка на мало се подразбира потрошувачката на електрична енергија за домаќинства, осветление на деловните простории, осветление на општествените простории, мотори и апарати, селскостопански мотори, јавно осветление и пре-продавачи.

Член 8

Цените на електричната енергија за извоз и увоз ги определува Заедницата на југословенското електростопанство во согласност со Комитетот за надворешна трговија.

Член 9

Цените на електричната енергија што заедниците на електростопанските претпријатија и електростопанските претпријатија си ја продаваат едни на други, се утврдуваат со договор. Ако меѓу наред-

дените стопански организации не дојде до спогодба за цената, цената ја утврдува Заедницата на југословенското електростопанство.

Член 10

Одредбите од оваа уредба не се однесуваат на стопанските организации што продаваат електрична енергија на мало а не се во состав на Заедницата на електростопанските претпријатија.

Член 11

Цените на електричната енергија определени во Тарифата за електрична енергија ќе се применуваат од 1 јануари 1957 година.

По исклучок од одредбата на претходниот став цените на електричната енергија за домаќинства определени во Тарифата за електрична енергија ќе се применуваат од 1 мај 1957 година.

Цените на електричната енергија за домаќинства што ќе ги определи народниот одбор на околицата врз основа на членот 7 став 1 од оваа уредба ќе се применуваат од првата наредна пресметка на потрошувачката на електрична енергија што се врши по влегувањето во сила на одлуката на народниот одбор. Ваква одлука народниот одбор на околицата не може да дава пред 1 мај 1957 година.

Член 12

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Сојузен извршен совет

Р. п. бр. 106
15 април 1957 година
Белград

Претседател на Републиката,
Јосип Броз-Тито, с. р.

ТАРИФА
ЗА ЕЛЕКТРИЧНАТА ЕНЕРГИЈА

А. Општи одредби

I. Со оваа тарифа се утврдуваат цените на електричната енергија и начинот на нивната примена за одделни групи на потрошувачката на електрична енергија (во натамошниот текст: групи на потрошувачката).

II. Групите на потрошувачката, средени во поткатегории, категории и видови, се:

Вид	Категорија	Поткатегорија	Група
Потрошувачка на големо	Специјална потрошувачка на големо	Електрохемија	1) Карбид 2) Алуминиум 3) Друга електрохемија
		Електрометалургија	4) Високи печки 5) Електролизи 6) Феролегури
			7) Електротоплина во металургијата и во преработувачката индустрија 8) Меѓуградски електровлек 9) Мелиорации
	Општа потрошувачка на големо		10) Јагленокопи 11) Цементари 12) Друга општа потрошувачка на големо
		Комунална потрошувачка на големо	13) Јавни водоводи 14) Градски влек
			15) Домаќинства 16) Осветлување на деловни простории 17) Осветлување на општествени простории 18) Мотори и апарати 19) Селскостопански мотори 20) Јавно осветлување 21) Препродавачи
	Потрошувачка на мало		
	Потрошувачка на мало		

III. Потрошувачката на електрична енергија (во натамошниот текст: потрошувачката) ќе се подели во една од групите на потрошувачката од точката II на оваа тарифа според нејзината употреба, местото на потрошувачката или количината на годишно потрошените kWh, и тоа во групата:

- 1) карбид — потрошувачката во специјални печки за производство на карбид;
- 2) алуминиум — потрошувачката во печки за добивање алуминиум со вршење електролиза;
- 3) друга електрохемија — потрошувачката во други електрохемиски трошила (уреди за потрошувачка на електрична енергија);
- 4) високи печки — потрошувачката во печките од тој вид;
- 5) електролизи — потрошувачката во уредите за електролиза, освен во оние за добивање алуминиум;

6) феролегури — потрошувачката во печките за добивање феролегури;

7) електротоплина во металургијата и во преработувачката индустрија — потрошувачката за топлотни цели во металургијата и во преработувачката индустрија;

8) меѓуградски електровлек — потрошувачката во електричниот железнички сообраќај;

9) мелиорации — потрошувачката на мотори за одводнување и наводнување;

10) јагленокопи — целокупната потрошувачка на јагленокопите (за моторните погони, осветлување, греење простории и слично);

11) цементари — целокупната потрошувачка на цементарите;

12) друга општа потрошувачка на големо — потрошувачката на големо што не е опфатена во групите од точката II под 1—11. 13 и 14;

13) јавни водоводи — целокупната потрошувачка на јавните водоводи;

14) градски влек — целокупната потрошувачка за погони и осветлување на трамваите и тролејбусите;

15) домаќинства — потрошувачката во домаќинствата, како и во домовите за старци и пензионери и во детските, ученичките, работничките и инвалидските домови, ако во тие домови не се врши стопанска дејност, и тоа за:

а) осветлување на станови, со припадни споредни и стопански простории;

б) осветлување пристани кон станбени згради;

в) варење, перење, пеглање и шиене;

г) апарати за чистење, греење и ладење;

д) радиоапарати, грамофони и слично;

е) црпне вода;

ж) кревалки и мотори за централно греење во згради во кои повеќе од половина на површината зафаќаат станови;

16) осветлување на деловни простории — потрошувачката за осветлување на трговски и занаетчиски претпријатија и дуќани, државни надлежства и установи, канцеларии, бирои и ординарии (адвокатски, инженерски, лекарски и други), на сите други простории што служат за стопанисување и за други цели а не се опфатени во групата на потрошувачката за осветлување на општествени простории, како и повремената потрошувачка на апарати во тие простории, ако тие не се употребуваат за стопански цели;

17) осветлување на општествени простории — потрошувачката за осветление на просториите што исклучиво ги употребуваат масовни, просветни, спортски, стручни, синдикални, доброволни противпожарни и други општествени организации, ако не се наоѓаат во состав на стопански организации и не се употребуваат за стопански цели, спортски стадиони, како и повремената потрошувачка на апарати во тие простории;

18) мотори и апарати — потрошувачката на сите мотори и апарати, освен оние што спаѓаат во групите на потрошувачката: домаќинства, осветлување деловни простории, осветлување општествени простории и селскостопански мотори, како и потрошувачката на апарати за копирање, рефлектори на фотографии и на други светилки што се употребуваат за производни цели, а не служат за осветлување простории;

19) селскостопански мотори — потрошувачката на моторите што се употребуваат за преработка на селскостопански производи, ако потрошувачот ќе се обврзе дека електричната енергија за тие цели ќе ја троши најмалку една година. Во противно потрошувачката ќе се подреди во групата на потрошувачката мотори и апарати;

20) јавно осветлување — потрошувачката за осветлување улици, патишта и плоштади, а по барање од потрошувачите и потрошувачката за осветлување улични излози и реклами ако со тоа едновременно не се осветлува локалот;

21) препродавачи — купувањето на електрична енергија со цел на натамошна продажба на потрошувачите на мало.

IV. За да биде потрошувачката на електрична енергија подредена во една од групите на потрошувачката од точката III под 1—7, инсталираната сила на специјалните трошила треба да изнесува најмалку 1.000 kW, а потрошувачката треба да се мери одвоено од потрошувачката на електрична енергија за моторни погони, осветлување, греење простории и слично.

V. Во групите на потрошувачката од точката III под 1—14 од оваа тарифа ќе се подреди само потрошувачката на електрична енергија за која потрошувачот ќе склучи писмен договор со продавачот со обврска дека;

1) ќе троши годишно најмалку 50.000 kWh, или

2) ќе се снабдува со електрична енергија од сопствена електрана со сила од најмалку 30 kW, а

од потрошувачот ќе презема само дополнителна или резервна електрична енергија.

За потрошувачката на групата мелиорации не мораат за склучување на договор да бидат исполнети условите под 1 и 2 од претходниот став.

Другата потрошувачка ќе се подреди во соодветната група од категоријата потрошувачка на мало.

VI. Подредувањето на потрошувачката во групи според критериумите од точ. III—V од оваа тарифа го врши продавачот на електрична енергија.

Б. Цени на електричната енергија

VII. Продажната цена на електричната енергија се состои од:

1) постојан придонес;

2) цена за потрошените киловатчасови (kWh);

3) цена за прекумерната потрошувачка на јалова енергија во киловатчасови (kVAh).

VIII. Постојаниот придонес го плаќа потрошувачот спрема силата на ангажираните електроенергетски постројки. Оваа сила се утврдува во потрошувачката на големо спрема постигнатото врвно оптоварување во киловати (kW), а во потрошувачката на мало спрема тарифните единици (точ. XXXI—XXXIII).

Врвно оптоварување е најголемото оптоварување до кое доаѓа во време од 15 минути во тек на еден месец.

Ако мерењето на оптоварувањето се врши на повеќе места сите измерени врвни оптоварувања се собираат.

Ако се мери одвоено дневното, а одвоено нокното оптоварување, за пресметување на постојаниот придонес се зема дневното врвно оптоварување и една третина од разликата меѓу нокното и дневното врвно оптоварување, ако нокното врвно оптоварување е поголемо.

Врвното оптоварување постигнато во недела или на празник ќе се пресмета како нокно во смисла на претходниот став, ако продавачот, по пријава од потрошувачот, го читал бројлото на почетокот и на крајот од неделата или празникот.

Продавачот има право да ги наплати од потрошувачот трошоците за ова читања на бројлата.

Постојаниот придонес се пресметува само за врвното определување на општата потрошувачка на големо и за потрошувачката на мало.

Ако врвното оптоварување на општата потрошувачка кај потрошувачот на големо што користи електрична енергија и за специјална потрошувачка, од технички причини не може посебно да се мери, вкупното врвно оптоварување се дели на општо и специјално сразмерно со бројот на kWh од двете потрошувачки.

Износот на постојаниот придонес се добива со примена на тарифниот став за постојаниот придонес од точ. XVII и XVIII врз постигнатото врвно оптоварување во kW односно врз бројот на тарифните единици.

IX. Цената за потрошените kWh се добива со примена на тарифниот став за потрошениот kWh од точ. XIII, XVII и XXVIII врз потрошените kWh.

X. Прекумерна потрошувачка на јалова енергија е позитивната разлика меѓу фактично потрошената јалова енергија и јаловата енергија што му одговара на факторот на силата $\cos \phi = 0,85$.

На потрошувачот на големо што електричната енергија ја користи за општа и специјална потрошувачка, а вкупната потрошувачка на јалова енергија кај општата и специјалната потрошувачка му се мери заедно, вкупната прекумерна потрошувачка на јалова енергија ќе се пресмета според ставовите за општата потрошувачка.

Ако потрошувачот не располага со бројло за мерење на потрошувачката на јалова енергија, прекумерната потрошувачка на јалова енергија се пресметува врз основа на периодичните мерења. Периодичното мерење се врши со привремено вградени бројла за јалова енергија или со две едно-

фазни броила врзани во Ароновиот спој. Мерењето мора да трае најмалку 24 часа.

Ова мерење го врши продавачот по сопствена иницијатива или по барање од потрошувачот. Потрошувачот има право во двата случаи да присуствува на мерењето, сам или преку застапник. Денот на мерењето го определува продавачот.

Врз основа на периодично мерење се пресметува прекумерната потрошувачка на јалова енергија за периодот од првиот ден во месецот во кој е извршено мерењето до првиот ден во месецот во кој ќе биде извршено повторно мерење.

Потрошувачот е должен на продавачот да му ги надомести трошоците за мерењето што го барал, ако со ова мерење се утврди дека $\cos \varphi$ не е поголем отколку при претходното мерење.

За периодичното мерење на потрошувачката на јалова енергија се составува записник, што го подготвуваат потрошувачот и продавачот. Ако смета дека мерењето не е правилно извршено, потрошувачот за тоа може да стави во записникот своја забелешка.

Цената за прекумерната потрошувачка на јалова енергија се добива со примена на тарифниот став за прекумерно потрошениот kVAh од точ. XIII, XVII и XXVIII врз прекумерната потрошувачка на јалова енергија.

На потрошувачот на големо чија потрошувачка на јалова енергија дење е помала од јаловата енергија што му одговара на факторот на силата $\cos \varphi = 0,85$ и што располага со двотарифни броила за работна и јалова енергија, ќе му ја одобри продавачот вредноста на дење непреземените kVAh.

XI. Кај групите на потрошувачката кај кои според точ. XIII, XVII и XXVIII од оваа тарифа се предвидени различни тарифни ставови за потрошувачката дење односно ноќе, се зема како потрошувачка:

1) дење — потрошувачката од 6 до 22 часот;

2) ноќе — потрошувачката од 22 до 6 часот.

На потрошувачот што не располага со соодветни уред за мерење одвоено на потрошувачката дење, а одвоено на потрошувачката ноќе, му се пресметува сета потрошувачка по цената за потрошувачката дење.

Ако потрошувачката ноќе не преминува 10% од дневната потрошувачка, продавачот ќе ја пресмета сета потрошувачка дење и ноќе по цената за потрошувачката дење.

XII. Дропките на пресметковните броеви kWh, kVAh и на тарифните единици се заокружуваат при пресметувањето на цели броеви.

XIII. Тарифните ставови во динари за специјалната потрошувачка на големо се:

Г р у п а	За потрошени kWh				За прекумерно потрошените kVAh			
	Понизок сезонски став		Повисок сезонски став		Понизок сезонски став		Повисок сезонски став	
	Дење	Ноќе	Дење	Ноќе	Дење	Ноќе	Дење	Ноќе
Електрохемија								
1) Карбид	1,50		2,80		0,30		0,50	
2) Алуминиум	1,50		3,10		0,30		0,50	
3) Друга електрохемија	2,50		5,00		0,50		1,00	
Електрометалургија								
4) Високи печки	3,50	1,50	7,00	3,50	1,00	0,50	1,50	1,00
5) Електролизи	3,50	1,50	7,00	4,00	1,00	0,50	1,50	1,00
6) Феролегури	4,00	1,50	7,00	4,00	1,00	0,50	1,50	1,00
7) Електротоплина во металургијата и во преработувачката индустрија	5,00	2,00	10,00	6,00	1,00	0,50	2,00	1,00
8) Меѓуградски електровлек			6,00				1,00	
9) Мелиорации	8,00	4,00	12,00	6,00	1,00	0,50	2,00	1,00

XIV. Постојаниот придонес на врвно оптоварување на специјалната потрошувачка на големо, не се плаќа.

XV. Тарифните ставови за специјалната потрошувачка на големо од точката XIII се применуваат ако мерењето на потрошувачката на електрична енергија се врши на висок напон.

Ако мерењето се врши на низок напон односно на страната од понискиот напон на трансформаторот пресметаниот износ се зголемува за соодветниот дел на загубите во трансформаторот.

XVI. По понискиот сезонски став од точката XIII ќе се пресметува во Словенија и Западна Хрватска потрошувачката во времето од 1 април до 30 септември, а во останатите подрачја на Југославија во времето од 1 октомври до 31 март. По повисокиот сезонски став ќе се пресметува во Словенија и Западна Хрватска потрошувачката во времето од 1 октомври до 31 март, а во другите подрачја на Југославија во времето од 1 април до 30 септември.

XVII. Тарифните ставови во динари за општата потрошувачка на големо и за комуналната потрошувачка на големо се:

	За постојаниот придонес месечно по kW		За потрошениот kWh		За прекумерно потрошениот kVAh	
	Висок напон	Низок напон	Дење	Ноќе	Дење	Ноќе

Општа потрошувачка на големо

10) Јагленокопи	1300	1400	9,00	4,00	2,00	1,00
11) Цементари	1300	1400	12,00	5,00	2,00	1,00
12) Друга општа потрошувачка на големо	1300	1400	12,00	5,50	2,00	1,00

Комунална потрошувачка на големо

13) Јавни водоводи	1300	1400	8,00	4,00	2,00	1,00
14) Градски влек	—	—	7,50	4,00	2,00	1,00

XVIII. Како висок напон од точката XVIII се подразбира напонот на разводната мрежа за висок напон на која се приклучува директно потрошувачот, односно се приклучува преку трансформатор — примарниот напон на трансформаторот.

XIX. Постојаниот придонес го плаќаат потрошувачите, по правило, според месечното врвно оптоварување (месечен придонес). Основ за пресметување на месечниот придонес е врвното оптоварување постигнато во текот на пресметковниот месец.

По исклучок од претходниот став, потрошувачите што дел од своите потреби од електрична енергија ги подмируваат од сопствени електрани, а сопственото производство во претходната година им изнесувало најмалку 25% од количината на електрична енергија преземена од јавната служба, плаќаат постојан придонес спрема годишното врвно оптоварување (годишен придонес). Основ за пресметување на годишниот придонес е средната вредност на трите најголеми месечни врвни оптоварувања.

Годишниот придонес се плаќа во месечни рати.

Месечната рата на годишниот придонес се добива на следниот начин: тарифниот став за постојаниот придонес се множи со просекот на трите најголеми постигнати месечни врвни оптоварувања во текушата година односно во договорниот период и со бројот на изминатите месеци; од така добиениот износ се одбива износот пресметан на ист начин во минатиот месец; остатокот го плаќа потрошувачот на електрична енергија како месечна рата од годишниот придонес.

Ако од почетокот на договорниот период не поминале три месеци, за определување на годишното врвно оптоварување се зема просекот на постигнатите месечни врвни оптоварувања.

Ако потрошувачот од ставот 2 на оваа точка приклучи нови трошила чија сила преминува 25% од силата на порано приклучените трошила, ќе започне нов пресметковен период на постојаниот придонес со оној месец во кој то извршил приклучокот.

Ако потрошувачот од ставот 2 на оваа точка поради расипување на сопствена електрана што трае помалку од 100 часови, зема со дозвола од електроенергетскиот диспечер резервна електрична енергија од јавната мрежа, продавачот за секој час траење на расипувањето ќе му засмета 1% од вишокот на врвното оптоварување над нормалното.

Постојаниот придонес за месецот во кој потрошувачот на спогодба со електроенергетската диспечерска служба врши ревизија на сопствената електрана, не влегува во пресметката на годишниот придонес. За тој месец продавачот ќе му засмета на потрошувачот месечен придонес.

XX. Ако е измереното врвно оптоварување помало од половина на договореното, продавачот ќе му засмета на потрошувачот половина од договореното врвно оптоварување.

XXI. Преземената електрична енергија од јавната мрежа од потрошувачот чија потрошувачка е општа и специјална, а кој произведува електрична енергија во сопствена електрана, се пресметува по тарифните ставови за специјалната потрошувачка на големо и по тарифните ставови за општата потрошувачка на големо во сразмера со количините на едната и другата потрошувачка.

XXII. Ако потрошувачката на јалова енергија се мери на низок напон или на секундарната страна на трансформаторот, при пресметувањето на прекумерно потрошените kVAh ќе му се додаде на бројот на kVAh што го покажало броилото за јалова енергија потрошувачката на јалова енергија во трансформаторите.

Ако потрошувачот располага со трансформаторска станица, потрошувачката на јалова енергија во трансформаторите се добива ако номиналните фиди во килоампери (kVA) трансформаторот се помножат со месечните часови, и тоа:

За трансформатор со сила	Месечни часови
50 kVA	67
75 kVA	63
100 kVA	60
160 kVA	56
200 kVA	54
250 kVA	53
300 kVA	52
400 kVA	50
500 kVA	40

Ако е силата на трансформаторот меѓу вредностите наведени во оваа табела, месечните часови се добиваат со интерполација и се заокружуваат на цел број. За секој трансформатор со сила над 500 kVA се утврдуваат месечните часови посебно.

Ако потрошувачот не располага со трансформаторска станица, потрошувачката на јалова енергија во трансформаторот се пресметува ако ангажираната сила на трансформаторот, што му е рамна на постигнатото врвно оптоварување поделено со факторот на сила, се помножи со месечните часови.

Ако прекумерно потрошените kVAh се пресметуваат одвоено дење, а одвоено ноќе, се зема дека од вкупно потрошените kVAh во трансформаторот се потрошени 2/3 дење, а 1/3 ноќе.

XXIII. Ако при ограничувањето на потрошувачката извршено по налог од надлежен орган, не се намали потрошувачката на специјалната потрошувачка во иста сразмера во која се намалила општата потрошувачка, ќе се пресмета вишокот на специјалната потрошувачка по тарифните ставови за останатата општа потрошувачка на големо од точката XVII. Како основа за пресметување ќе служи договорената количина. Пресметката на вишокот на специјалната потрошувачка по тарифните ставови за останатата општа потрошувачка на големо треба да ја потврди органот што го издал налогот за ограничување.

XXIV. Во месецот во кој ќе дојде до ограничување на потрошувачката на електрична енергија по налог од електроенергетскиот диспечер или поради расипување на постројките од продавачот, по барање од потрошувачот на големо ќе се намали постојаниот придонес во сразмера на фактично преземените и договорените количини електрична енергија (kWh) во односниот месец. Придонесот нема да се намали за разликите под 10% од договорените количини. Потрошувачот своето барање го правда со соодветната документација и е должен да му го предаде на продавачот до 10-ти во месецот за изминатиот месец.

Кај потрошувачите од ставот 2 точка XIX ќе се издвојат од пресметката на годишниот придонес месеците во кои придонесот врз основа на предниот став би морал да се намали и за тие месеци ќе се пресмета месечниот придонес.

Потрошувачите на големо се должни, со цел за правдање на своето барање според одредбата од оваа точка, да ги читаат своите броила секој час (часовно читање на броилата).

XXV. Ако потрошувачот од точката V под 1 во текот на една година преземе помалку од 50.000 kWh, а од страна на продавачот му била ставена на време на располагање договорената количина електрична енергија, за таа година ќе му се пресмета потрошувачка од 50.000 kWh.

Ако до прекин на преземањето на договорената количина електрична енергија дошло поради виша сила и тој прекин трае најмалку 15 дена, износот од 50.000 kWh од претходниот став ќе се намали за соодветниот дел.

XXVI. Ако потрошувачите од точката V под 2 со продавачот не склучат писмен договор, продавачот електричната енергија ќе им ја пресмета со доплата од 200% на тарифните ставови за потрошувачите на големо од точ. XIII и XVII.

XXVII. Ако преку уредите за мерење на некој потрошувач на големо со електрична енергија се снабдува друг потрошувач (индиректен потрошувач), потрошувачката на потрошувачот на големо

кај кого се сместени уредите за мерење се намалува при пресметувањето за количината на електрична енергија што му е предадена на индиректниот потрошувач.

Во случајот од претходниот став на потрошувачот на големо му се засметува:

1) врвното оптоварување во kW што го покажува заедничкиот уред за мерење, намалено за 2/3 од врвното оптоварување на индиректниот потрошувач. Ако индиректниот потрошувач презема електрична енергија по тарифата за потрошувачите на мало, ќе се утврди неговото врвно оптоварување врз основа на месечното користење на неговите трошила од 300 часови;

2) количината на kWh што ја покажува заедничкото броило, намалена за kWh пресметани на индиректниот потрошувач. Ако мерењето се врши надвор од трансформаторската станица, оваа коли-

чина ќе се намали за сметка на загубите за натамошните 15% од потрошувачката на индиректниот потрошувач;

3) прекумерно потрошените kVarh, што се добиваат потрошувачката на јалова енергија покажана со заедничкиот уред за мерење, а намалени за количината на kVarh што ја троши индиректниот потрошувач.

Ако на потрошувачот на големо му се мери потрошувачката дене одвоено од потрошувачката ноќе, ќе се земе предвид потрошувачката дене и потрошувачката ноќе на индиректниот потрошувач. Ако индиректниот потрошувач не располага со двотарифни броила, се смета дека неговата потрошувачка ноќе изнесува 10% од неговата целокупна потрошувачка.

XXVIII. Тарифните ставови во динари за потрошувачката на мало се:

Г р	За постојаниот придонес месечно по тарифната единица				За потрошениот kWh			За прекумерно потрошениот kVAgh	
	Понизок степен		Повисок степен		Понизок степен		Повисок степен	Понизок степен	Повисок степен
	Тарифна единица		Тарифна единица						
	прва	ната-мошна	прва	ната-мошна	Дeње	Ноќе			
15) Домаќинства	75	30	30	—	2	1	15	—	—
16) Осветление на деловни простории	650	150	600	—	15	6	25	—	—
17) Осветление на општествени простории	100	50	50	—	15	6	25	—	—
18) Мотори и апарати	1200	600	400	25	15	6	25	2	4
19) Селскостопански мотори	60	20	15	5	15	6	25	2	4
20) Јавно осветлување	—				6,25			—	
21) Препродавачи	—				6,00			—	

XXIX. Потрошувачот самиот го избира понискиот или повисокиот тарифен степен. Ако потрошувачот до крајот на месецот во кој го пријавил приклучокот него избере тарифниот степен, продавачот ќе му го определи тарифниот степен што е поповолен за потрошувачот. Во тој случај потрошувачот може пред рокот од ставот 2 на оваа точка да бара измена на тарифниот степен ако докаже дека без сопствена кривица пропуштил благовремено да побара определен тарифен степен, но веќе издадените сметки не можат да се менуваат.

По барање од потрошувачот тарифниот степен може да се менува само на 1 јануари или 1 јули. Барањето на потрошувачот е задолжително за продавачот ако потрошувачот му го доставил барањето на продавачот писмено најдоцна до крајот на полугодиштето.

Без оглед на изборот на тарифниот степен од страна на потрошувачот, продавачот може да му го определи, кога ќе се укаже за тоа потреба и без оглед на рокот од претходниот став, тарифниот степен според свое наоѓање:

1) ако потрошувачот зема од мрежата електрична енергија како резервна или дополнителна, како додаток на електричната енергија од сопствена електрана;

2) ако потрошувачот ја троши електричната енергија неовластено.

XXX. Ако приклучокот или употребата на нови трошила се пријави пред 15-ти во месецот, или се одјави по 15-ти во месецот, постојаниот придонес ќе се пресмета за целиот месец. Во противно, постојаниот придонес за овој месец не се пресметува.

XXXI. Тарифна единица на групата на потрошувачката домаќинства е секоја станбена просторија со површина над 6 m², без оглед во кој обем е изведена електричната енергија во неа. Ако стан-

бената просторија има површина над 40 m² секои започнати 40 m² површина се земаат како тарифна единица. Тарифните единици за водоводните црпки во домаќинствата, како и за кревалките и моторите со централно грење во зградите во кои повеќе од половина од површината зафаќаат станови, се утврдуваат по критериумите за тарифните единици на групата на потрошувачката мотори и апарати, а се пресметуваат по тарифните ставови од групата на потрошувачката домаќинства. Кујните, без оглед на нивната површина, претставуваат тарифна единица.

За тарифни единици не се сметаат станбените простории со површина помала од 6 m², одниците и отворените веранди, скалите, бањите, клозетите, избите, пералните, шупите за огрев, таваните и слични простории, гаражите и стопанските простории, како и амбарите, магацините, шталите и слично, ако овие простории, како составен дел од станбените простории, се употребуваат само за назначените цели и ако не се користат за стопански цели.

XXXII. Тарифна единица од групата на потрошувачката осветлување деловни простории и осветлување општествени простории се:

1) секои започнати 60 m² површина на продавници, работилници, канцеларии, чекални, хотелски соби, болеснички соби, ординации, училници, казарни и други слични простории;

2) секои започнати 60 m² површина на сали, на сали за седници, на складови и слични простории;

3) секои започнати 100 m² површина на штали, изби, скалишта, одници и слични простории;

4) секои започнати 150 вати W приклучени светилки за рекламно осветлување излози, натписи, илуминации и слично) и за осветлување на отворен простор.

XXXIII. Тарифна единица на групата на потрошувачката мотори и апарати и на групата на потрошувачката селскостопански мотори е половина од тарифниот киловат.

Ако потрошувачот има само едно трошило, бројот на тарифните киловати ѝ е равен на приклучната вредност на трошилото. Ако потрошувачот има повеќе трошила, бројот на тарифните киловати се утврдува така што најважното трошило се зема во целост, следното според силата — со $2/3$, а сите други — со $1/3$ од приклучната вредност. Ако со особени технички уреди се оневозможи едновременно употреба на сите трошила, за утврдување на тарифните киловати се зема во оглед трошилото со најголема приклучна вредност.

Термичките уреди се засметуваат во тарифните киловати ако се употребуваат во стопански цели.

Во тарифните киловати не се сметаат моторите и апаратите со вкупна сила до 250 W, ако потрошувачката на тие мотори и апарати се мери заедно со потрошувачката на некоја друга група потрошувачка.

За пресметување на приклучната вредност важи односот $1 \text{ KS} = 1 \text{ kVA} = 0,75 \text{ kW}$.

Потрошувачот чија потрошувачка ноќе изнесува 90% од вкупната потрошувачка плаќа само $1/3$ од постојаниот придонес.

XXXIV. Потрошувачот е должен да му даде на продавачот можност да го утврди бројот на тарифните единици. Секоја измена што влијае врз бројот на тарифните единици потрошувачот е должен да му ја пријави на продавачот најдоцна до првото наредно читање на броилото. Оваа пријава е полноважна ако на продавачот му е доставена писмено.

Измените што се од решавачко значење за намалувањето на бројот на тарифните единици ќе се зема, во обзир од денот на поднесувањето на пријавата.

На потрошувачот за секое место на потрошувачката му се пресметува најмалку една тарифна единица.

Продавачот може потрошувачот што не ќе му овозможи утврдување на бројот на тарифните единици да го подреди во повисок степен.

XXXV. Ако одделни простории во станавите се употребуваат во стопански цели односно за потребите на социјални, здравствени, просветни или општествени организации или установи електричната енергија потрошена во тие простории се наплатува по тарифата од групата на потрошувачката осветлување општествени простории или од групата на потрошувачката мотори и апарати.

XXXVI. Потрошувачката на електрична енергија за различни групи на потрошувачката на мало, освен групата на потрошувачката домаќинства, може да се мери со едно броило, ако сите групи на потрошувачката на мало му припаѓаат на ист тарифен степен. Во случај преку истото броило да се мери и потрошувачката на групата домаќинства, со проценка ќе се утврди колкава е потрошувачката на групата на домаќинствата, а колкава на другите групи на потрошувачката на мало.

Во случаите од претходниот став постојаниот придонес се утврдува одвоено за секоја група на потрошувачката.

Мерење на потрошувачката на електрична енергија за јавно осветлување со потрошувачката на некоја друга група на потрошувачка на мало преку исто броило не е допуштено.

XXXVII. Ако потрошувачката на електрична енергија за повеќе потрошувачи се мери и се пресметува со заедничко броило, ќе се пресмета постојаниот придонес за онолку први тарифни единици колку има самостојни домаќинства, односно стопански и општествени организации и установи. На овој начин нема да се пресметува потрошувачката на електрична енергија на потстанарите.

XXXVIII. Потрошувачот што употребува селскостопански мотор за преработка на туѓи производи, плаќа 50 динари месечно на име дополнителен

придонес за преработка на производи на секое туѓо стопанство. Овој придонес не го плаќа потрошувачот што селскостопанскиот мотор го употребува за погон на ушурна мелница. Пријава на селскостопански мотори за погон на ушурни мелници не е задолжителна.

Ако потрошувачот употребува селскостопански мотор за преработка на туѓи производи без пријава, ќе се пресмета дополнителниот придонес за 12 месеци назад. Ако потрошувачот го имал моторот помалку од 12 месеци, дополнителниот придонес ќе се пресмета само за тоа време.

XXXIX. Продавачот може на јавните водоводи и на јагленокопите средени во групата на потрошувачката мотори и апарати да им наплати најмногу 20 динари по kWh, а на потрошувачите чија потрошувачка е средена во групите на потрошувачката освен чување деловни простории, осветлување општествени простории, мотори и апарати или селскостопански мотори — најмногу 50 динари по kWh.

При утврдувањето на максималната цена по потрошениот kWh од претходниот став пресметувањето се врши со намалување на постојаниот придонес.

В. Паушална потрошувачка

XL. Ако потрошувачката на електрична енергија не се мери со броила, таа ќе се пресметува месечно паушално, и тоа:

1) за сијалици:	
15 W	1 kWh
25 и 40 W	2 kWh
60 W	3 kWh
75 W	4 kWh
100 W	5 kWh

над 100 W врз основа на 50 часови горење.

За првата најважна сијалица се пресметува троен број на наведените квч односно часови горење;

2) за сијалици на јавното осветлување, рекламното осветлување и осветлување на излози:

а) за цела ноќ — врз основа на 360 часови горење;

б) за половина ноќ — врз основа на 180 часови горење;

3) за радио-апарати 8 kWh

4) за пегли во домаќинствата 7 kWh

5) за пегли во занаетчиските работилници:

до 700 W 40 kWh

над 700 W 80 kWh

6) за решои, за апарати за греење вода ноќе и за апарати за варење:

а) за најважно трошило — врз основа на 80 часови користење;

б) за следното трошило по сила — врз основа на 40 часови користење;

в) за натамошните трошила — врз основа на 20 часови користење;

7) за селскостопански мотори — по еден тарифен хектар 2 kWh

Месечната потрошувачка на електрична енергија на трошилата за кои со оваа точка е пропишан бројот на часовите на горење или користење како основ за пресметување, се добива со множење на наведениот број на часовите со приклучната вредност (kW) на одделно трошило.

XLI. Потрошувачката на електрична енергија со трошила што не се наведени во претходната точка може да се пресметува паушално само ако продавачот и потрошувачот на електрична енергија се спогодот во поглед на часовите на користење на тие трошила.

XLII. Паушалната потрошувачка се пресметува според повисокиот тарифен степен од соодветната група на потрошувачката на мало.

XLIII. Тарифни хектари се површините во хектари на оние земјишта што се користат за селскостопански цели и тоа: полињата, ливаѓето, лојзата, овошните градини и бавчите

XLIV. Ако потрошувачката на селскостопанскиот мотор се пресметува паушално, потрошувачот е должен однапред да му ја пријави на продавачот секоја преработка на туѓи производи. Во тој случај продавачот ќе ги утврди и пресмета квч потребни за преработка.

XLV. Употребата на трошила за кои не е поднесена пријава или на трошила со поголема сила од онаа што е пријавена, непријавената употреба на селскостопанските мотори за преработка на туѓи производи и употребата на електрични печки и решои за загревање на простории во случај на паушална пресметка, се сметаат како неовластена потрошувачка на електрична енергија.

Количината на неовластено потрошена електрична енергија ја утврдува продавачот, со тоа што ќе се земе дека сијалиците и пеглите биле неовластено приклучени по 6 часови, а другите трошила по 12 часови на ден. Ако нема можност неоспорно да се утврди почетокот на неовластената потрошувачка, ќе се земе дека таа траела од денот на последниот званичен преглед на инсталацијата, со тоа што ќе може да се бара наплата најмногу за 12 месеци назад.

Ако потрошувачот чија потрошувачка се пресметува паушално, употребува трошила за загревање простории, потрошувачката ќе му се пресмета според одредбата на претходниот став и ќе се одбие количината на квч што потрошувачот ја платил според одредбите на точката XL.

Г. Трошоци на мерењето и контрола

XLVI На име трошоци на мерењето и контролата на потрошувачката на електрична енергија му плаќаат месечно на продавачот:

Динари

1) потрошувачите на големо што имаат сопствени уреди за мерење	500
2) потрошувачите на големо на кои уредите за мерење им ги дал потрошувачот	1000
3) потрошувачите на мало на кои уредите за мерење им ги дал продавачот:	
а) за еднофазен приклучок во понизок степен	30
б) за еднофазен приклучок во повисок степен	15
в) за повеќефазен приклучок во понизок степен	100
г) за повеќефазен приклучок во повисок степен	50
4) потрошувачите на мало на кои потрошувачката на електрична енергија им се засметува паушално:	
а) за еднофазен приклучок до 100 W инсталирана сила	15
б) за еднофазен приклучок над 100 W инсталирана сила	30
в) за повеќефазен приклучок во понизок степен	100
г) за повеќефазен приклучок во повисок степен	50

Д. Преодни и завршни одредби

XLVII. По исклучок од точката XI став 2, во 1957 година потрошувачката на електрична енергија може на потрошувачот на големо да му се пресметува по цената за потрошувачката ноќе, иако не располага со двотарифно броило, под услов со договорот да се обврзал на потрошувачка од најмалку 500.000 kWh годишно да постои можност за приближно точно утврдување на потрошувачката ноќе и неговата потрошувачка ноќе да преминува 10% од дневната потрошувачка.

Во случајот од претходниот став потрошувачката на јалова енергија дење и ноќе ќе се утврдува оразмерно се потрошувачката на работна енергија дење и ноќе.

Одредбите од претходните ставови ќе се применат на групата на потрошувачката јалова енергија

ди, иако договорената годишна потрошувачка би изнесувала помалку од 500.000 kWh.

XLVIII. Факторот на силата добиен со мерење извршено на начинот од точката X став 3 во текот на првото полугодие од 1957 година ќе се применува при пресметувањето на јалова енергија од 1 јануари 1957 година.

XLIX. До приклучувањето на уреди за мерење на врвното оптоварување на потрошувачите што такви уреди немаат врвното оптоварување во 1957 година ќе се пресметува било врз основа на номиналната сила на приклучените трансформатори, било врз основа на инсталираната сила на потрошувачовите трошила, било врз основа на часовно читање на броилата.

Ако врвното оптоварување се утврдува врз основа на потрошувачовите трошила, силата на најјакото трошило се зема во целост, на второто по големина — со 2/3, а на наредните трошила — со 1/3.

Ако врвното оптоварување се утврдува врз основа на номиналната сила на трансформаторите или врз основа на инсталираната сила на потрошувачовите трошила, се зема предвид и факторот на силата.

Ако врвното оптоварување се утврдува врз основа на часовно читање на броилата, читањето на броилата треба да се врши така, што врвното оптоварување да се добие што поприближно. Така добиеното врвно оптоварување има да се зголеми за 10%.

Ако потрошувачот на големо на кој врвното оптоварување му се утврдува според инсталираната сила на трошилата, ќе приклучи без пријава нови трошила, односно трошила со поголема сила, тие трошила ќе се земаат предвид за пресметување на врвното оптоварување со полна вредност.

L. По влегувањето во сила на оваа тарифа продавачот ќе ги подреди потрошувачите на мало во оној тарифен степен што според неговото наоѓање е поповолен за потрошувачот. Потрошувачите можат по писмен пат да бараат од продавачот измена на тарифниот степен до 1 јули 1957 година. Тарифниот степен променет по барање на потрошувачот ќе се применува на наредните месечни сметки, а дотогаш издадените сметки нема да се менуваат.

LI. По исклучок од точката XLII, потрошувачите на кои на денот на влегувањето во сила на оваа тарифа потрошувачката им е пресметана паушално, можат до 1 јули 1957 година по писмен пат да бараат од продавачот да ги подреди во понизок тарифен степен.

LII. Финансиските средства формирани врз основа на точката XLVI, се издвојуваат од приходот на продавачот и се внесуваат во специјален наменски фонд за ликвидација на паушалниот начин на пресметување на потрошувачката на електрична енергија, кој постои при заедниците на електростопанските претпријатија.

193.

Врз основа на членот 125 од Уредбата за распределба на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 16/57), Сојузниот извршен совет донесува

О Д Л У К А

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ПРОЦЕНТ ЗА ПЛАЌАЊЕ ПРИДОНЕС ЗА ОПШТЕСТВЕНИТЕ ИНВЕСТИЦИОНИ ФОНДОВИ ОД СТРАНА НА СТОПАНСКИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ЗА ВРШЕЊЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИ И ИНТЕЛЕКТУАЛНИ УСЛУГИ

1. Стопанските организации за вршење на административни и интелектуални услуги плаќаат во 1957 година придонес за општествените инвестициони фондови во височина од 5% од вкупниот промет извршен во таа година.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“, а ќе се применува од 1 јануари 1957 година.

Р. п. бр. 109

16 април 1957 година

Белград

Сојузен извршен совет

Секретар, Потпретседател,
Велько Зековиќ, с. р. Родољуб Чолаковиќ, с. р.

194.

Врз основа на членот 104 од Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 51/54) и членот 5 од Уредбата за пренесување работите во надлежност на сојузните и републичките органи на управата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/56 и 43/56), а со согласност од Секретаријатот за трудот на Сојузниот извршен совет и Секретаријатот за народно здравје на Сојузниот извршен совет и по претходно прибавеното мислење од Сојузниот завод за социјално осигурување, пропишувам

ПРАВИЛНИК

ЗА ОСТВАРУВАЊЕ ПРАВАТА ОД ЗДРАВСТВЕНОТО ОСИГУРУВАЊЕ НА ВОЕНИТЕ ОСИГУРЕНИЦИ И ЧЛЕНОВИТЕ НА НИВНИТЕ ФАМИЛИИ

I. Основни одредби

Член 1

Воените лица: активните подофицири, офицерите и воените службеници (во натамошниот текст: воените осигуреници) и членовите на нивните фамилии ги имаат сите права од здравственото осигурување што се предвидени за другите осигуреници и за членовите на нивните фамилии во Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците.

Член 2

Воените осигуреници за време на приремениот неспособност за работа поради болест или повреда, а воените осигуреници — жени и за време на отсуството поради бременост и раѓање, ги примаат редовните принадежности според прописите за платите на воените лица.

II. Постапка за остварување на правата

Член 3

Правото на здравствена заштита го остваруваат воените осигуреници и членовите на нивните фамилии кај воени лекари, воени лекарски комисии и воени здравствени установи на воената санитарска служба.

Правото на паричен надоместок и помош го остваруваат лицата од претходниот став кај воените органи надлежни за исплата на редовните парични принадежности.

Член 4

Брачниот другар на воениот осигуреник запослен во граѓанска служба, што според општите прописи има право да остварува здравствена заштита кај лекари и здравствени установи на јавната здравствена служба може да се определи здравствените услуги да ги користи во воената санитарска служба.

За лицето што во смисла на претходниот став се определило здравствените услуги да ги користи во воената санитарска служба, та се лекува во воени здравствени установи, овие установи се должни на надлежниот завод за социјално осигурување да му доставуваат извештаи за привремената неспособност пропишани со Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците и со другите прописи донесени врз основа на тој закон.

Член 5

Воените осигуреници и членовите на нивните фамилии можат да користат здравствени услуги кај лекар и кај здравствени установи на јавната здравствена служба, и тоа:

1) кај лекар на јавната здравствена служба — ако во местото нема воен лекар или ако е со договор установено правото за користење на тие услуги;

2) кај здравствени установи на јавната здравствена служба — ако во местото нема воена здравствена установа или ако воената здравствена установа не може да даде соодветна лекарска помош или ако е со посебен пропис или договор установено правото за користење на тие услуги;

3) кај лекар и кај здравствени установи на јавната здравствена служба, ако од кои и да е причини не може да се побара лекарска помош кај воен лекар, односно кај воена здравствена установа, а секое одлагање на лекарската помош би било опасно за животот или би предизвикало тешки последици за здравјето на лицата на кои им е потребна помош.

Здравствените услуги ги користат воените осигуреници и членовите на нивните фамилии кај здравствените установи на јавната здравствена служба врз основа на упатот од воен лекар или воена здравствена установа, ако со договорот не е определено поинаку. Ако во местото нема воен лекар, односно воена здравствена установа, упатот може да го издаде лекарски помошник или воен старешина, а во итни случаи — лекар на јавната здравствена служба, или тој може и дополнително да се издаде.

Кога здравствената установа ќе прими воен осигуреник или член на неговата фамилија врз основа на упат од лекар на јавната здравствена служба или без упат, таа е должна за тоа веднаш да го извести санитарскиот орган на надлежната команда на армиската област.

Член 6

Ако воениот осигуреник или член на неговата фамилија користел здравствени услуги кај лекар во воената санитарска служба и во јавната здравствена служба (кај лекар со приватна пракса), трошоците на тие услуги ќе му се надоместат на тоа лице ако постојат условите пропишани во членот 57 од Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците.

Член 7

Воените осигуреници го остваруваат правото на здравствена заштита врз основа на здравствената книшка, со која го докажуваат својството на воен осигуреник, и врз основа на воената легитимација со која се утврдува личниот идентитет, а членовите на нивните фамилии — врз основа на здравствената легитимација и пропишаната исправа со која се утврдува личниот идентитет.

Формата на здравствената книшка и на здравствената легитимација, како и начинот на нивната употреба, ги пропишува државниот секретар за работи на народната одбрана односно старешината што ќе го овласти тој.

Член 8

Пропишувањето на лекови на воените осигуреници и на членовите на нивните фамилии се врши на рецептите чиј образец го пропишува државниот секретар за работи на народната одбрана, односно старешината што ќе го овласти тој. Лекарите на јавната здравствена служба, како и лекарите во јавната здравствена служба (член 6), им ги пропишуваат лековите на овие лица на рецептите пропишани за другите осигуреници, со тоа што на рецептот ставаат ознака: „воен осигуреник“, односно „член на фамилија на воен осигуреник“, како и бројот на воената пошта во која осигуреникот е на служба, без оглед дали рецептот му се издава на воен осигуреник или на член на негова фамилија.

На воените осигуреници и на членовите на нивните фамилии можат да им се пропишуваат само оние лекови, лековити средства и санитарски материјали потребни за лекување што се утврдени со посебните норми што ги пропишува државниот секретар за работи на народната одбрана во согласност со Сојузниот завод за народно здравје.

Лековите ги издаваат воените аптеки или воените здравствени установи. Ако во местото нема воена аптека или воена здравствена установа, или ако воените аптеки, односно воените здравствени установи заверат на рецептот дека го немаат пропишаниот лек, лековите ги издаваат граѓанските аптеки.

Член 9

Скратеното работно време на воените осигуреници, како и лекувањето на воените осигуреници и на членовите на нивните фамилии во странство го одобрува, по предлог од надлежната воена лекарска комисија, државниот секретар за работи на народната одбрана, односно старешината што ќе го овласти тој.

Член 10

Воените осигуреници и членовите на нивните фамилии имаат право на надоместок за трошоците за исхрана и сместување за време патувањето и престојот во друго место заради остварување на право од здравственото осигурување.

Лицата од претходниот став имаат право на бесплатен превоз заради остварување на право од здравственото осигурување, и тоа воените осигуреници според прописите за превоз на воените лица, согласно одредбите од членот 43 на Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците, а членовите на нивните фамилии според одредбите од членот 43 на споменатиот закон.

Износот на надоместокот од првиот став на овој член го пропишува државниот секретар за работи на народната одбрана.

Член 11

Износот на надоместокот на име трошоци за закоп на воени осигуреници и на членови на нивните фамилии го пропишува државниот секретар за работи на народната одбрана.

Износите на надоместокот од претходниот став и на надоместоците од членот 10 на овој правилник за членовите на фамилиите на воените осигуреници што се запослени во службата во граѓанството, не можат да бидат поголеми од износите определени со одлуките на Собранијата на надлежните заводи за социјално осигурување.

III. Завршни одредби

Член 12

Во поглед на надлежноста и постапката на воените лекари и воените лекарски комисии, согласно важат одредбите од Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците.

Државниот секретар за работи на народната одбрана донесува поблиски прописи за организацијата, надлежноста и постапката на воените лекарски комисии.

Член 13

Одредбите од Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците и од другите прописи издадени воз основа на тој закон, во поглед на остварувањето на правата од здравственото осигурување важат во сè друго и за воените осигуреници и за членовите на нивните фамилии, со тоа што во однос на тие лица државниот секретар за работи на народната одбрана, односно старешината што ќе го овласти тој ги врши сите работи што според тие прописи ги врши заводот за социјално осигурување во однос на другите осигурети лица.

Член 14

Овој правилник влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Р. з. п. бр. 16
23 март 1957 година
Белград

Државен секретар
за работи на народната одбрана
генерал на армија,
Иван Гошњак, с. р.

195.

Врз основа на членот 18 став 2 и членот 27 став 3 од Уредбата за заеми за инвестиции („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 31/56), во врска со тој, ката 1 од Одлуката за височината на средствата на Општиот инвестиционен фонд за изградба на станови за потребите на работниците и службениците на рудниците на јаглен и за условите за употреба на овие средства („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 6/57), на предлог од Југословенската инвестициона банка, а во согласност со Секретаријатот за индустрија на Сојузниот извршен совет, сојузниот Државен секретаријат за работи на финансите издава

НАРЕДБА

ЗА УСЛОВИТЕ ЗА ДАВАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИ ЗАЕМИ ЗА ИЗГРАДБА НА СТАНОВИ ВО РУДНИЦИТЕ НА ЈАГЛЕН

I. Југословенската инвестициона банка ќе им дава инвестициони заеми за изградба на станови од средствата на Општиот инвестиционен фонд на оние рудници на јаглен чија капитална изградба се финансира од средствата на овој фонд и кај кои зголемувањето на производството на јаглен во најголема мерка зависи од благовремената изградба на станови.

Како зголемено производство во смисла на претходниот став се подразбира оној дел на новото производство во рамките на предвиденото производство, чие остварување исклучиво зависи од изградбата на станови за потребите на работниците и службениците.

II. Заеми според оваа наредба можат да им се одобруваат на оние заемобаратели (рудници на јаглен) што ги исполнуваат следните услови:

1) со заемот и со другите средства на заемобарателот да се обезбедува изградба на станбениот простор што го условува зголемувањето на производството на јаглен;

2) со својот приход, покрај анuitетите по инвестиционите заеми за капитална изградба и законските обврски, да обезбедуваат и покритење на анuitетите по заемот за изградба на станови;

3) да се кредитно способни, за што поднесуваат потврда од банката кај која имаат жиро или текушта сметка;

4) да поднесат потврда од народниот одбор на околицата за обезбедување на гаранцијата за барањан заеми;

5) да поднесат инвестиционен елаборат. За заеми според оваа наредба може да се поднесе и упростен инвестиционен елаборат, кој мора да содржи:

а) податоци за резултатот на истражувачките работи на сондажа на теренот определен за подигање на станбени згради;

б) анализа на пошироката и потесната локација на станбените згради, со графички приказ на таа локација;

в) список на градежните објекти опфатени со станбената изградба и динамичка на нивната изградба;

г) технички опис на градежните работи, со податоци за видот, димензиите на станбените згради (квадратура) и за материјалот за изведување на работите;

д) градежни скици (цртежи), со предмер и претсметка;

е) податоци за видот и бројот на висококвалифицираните и квалифицираните работници и службеници на рудникот и приказ на користењето на рудничкиот станбен простор пред и по инвестиционата изградба на рудникот;

е) економско образложение дека заемобарателот може од вкупниот приход да го врати барањан заеми.

III. Покрај задолжителната гаранција од околијата, банката може да го услови давањето на заем според оваа наредба и со гаранција од народната република.

IV. Интересот и максималниот срок за исплата на заемите според оваа наредба определени се со Одлуката за височината на средствата од Општиот инвестиционен фонд за изградба на станови за потребите на работниците и службениците на рудниците на јаглен и за условите за употреба на овие средства.

V. Заеми според оваа наредба се даваат со задолжително учество на заемобарателот во трошоците за инвестиции.

Височината на учеството во трошоците за инвестиции се добива кога на целокупниот износ на придонесот уплатен во фондот за кредитирање на станбената изградба ќе му се додаде износот на придонесот што рудникот ќе го уплати во времето на користењето на заемот, а ќе се одбие износот на обврските што на товар на овој придонес се намирани или сторени до денот на објавувањето на оваа наредба.

Кон барањето за заем заемобарателот е должен да поднесе доказ за износот на придонесот уплатен во фондот за кредитирање на станбената изградба, за износот на обврските што на товар на овој придонес се намирани или сторени до денот на објавувањето на оваа наредба, како и за износот на придонесот што во текот на користењето на заемот ќе го уплати во фондот за кредитирање на станбената изградба.

VI. Заемобарателот е должен да депозира кај банката гарантен износ во височина од 5% од износот на одобриениот заем.

Кон барањето за заем заемобарателот е должен да поднесе доказ дека се обезбедени средства за полагање на гарантниот износ.

VII. Првенство при одобрувањето на заемите според оваа наредба имаат рудниците:

1) чие финансирање на капиталната изградба од средствата на Општиот инвестиционен фонд е условено со истовремено обезбедување на средства и за изградба на станови за потребите на рудникот и на службениците;

2) од чија поднесена документација произлегува дека по завршената станбена изградба зголемениот ефект во производството на јаглен ќе биде повисок во однос на другите заемобаратели, како по работник, така и во однос на изработена надница (8 часови);

3) кои даваат поголемо зголемување на производството на јаглен по еден милион динари барани инвестициони средства за станбената изградба, односно кај кои зголемувањето на производството во поголема мерка зависи од станбената изградба;

4) кои бараат помалку инвестициони средства по еден (1) м² станбен простор;

5) кои во пократок срок го постигаат предвиденото зголемување на производството на јаглен.

VIII. Барањето за заем ѝ се поднесува на препишани банчини образци во 4 примерка на територијално надлежната деловна единица на Југословенската инвестициона банка.

IX. Барањето за заем може да се поднесе најдоцна во срок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на оваа наредба.

X. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 6649

16 април 1957 година

Белград

Државен секретар
за работи на финансии,
Авдо Хумо, с. р.

196.

Врз основа на точката I од Одлуката за утврдување надлежноста на сојузниот државен секретар за работи на финансии да донесува прописи за нормите на интересот на краткорочните кредити и за нормите на интересот на средствата вложени кај банката („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 5/57), а во врска со членот 17 од Уредбата за краткорочните кредити („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 31/56), сојузниот Државен секретаријат за работи на финансии издава

НАРЕДБА

ЗА МАКСИМАЛНИТЕ НОРМИ НА ИНТЕРЕСОТ НА КРАТКОРОЧНИТЕ КРЕДИТИ ОД ОПРЕДЕЛЕНИ КАТЕГОРИИ КОРИСНИЦИ НА КРЕДИТИ

I. По исклучок од одредбата на одделот 2 ставот 1 главата XVI од Сојузниот општествен план за 1957 година, долу наведените категории корисници на кредити ќе плаќаат на краткорочните кредити кај банките и штедилниците интерес по нормите што не можат да бидат поголеми од нормите на интересот утврдени со оваа наредба, и тоа:

- 1) по нормата од најмногу 2% годишно:
Дирекцијата за сировини;
- 2) по нормата од најмногу 2,5% годишно:
а) установите со самостојно финансирање од областа на селското стопанство;
б) селскостопанските и други аптеки;
в) здравствените установи;
- 3) по нормата од најмногу 3% годишно:
а) стопанските организации од областа на селското стопанство — за селскостопанската дејност;
б) земјоделските задруги — за селскостопанската дејност;
в) стопанските организации специјализирани за промет на семенски стоки;
г) специјализираните претпријатија за снабдување на селското стопанство;
д) издавачките и новинските претпријатија;
е) конзумните млекари;
ж) услужните занаетчиски претпријатија и дуќани;
- 4) по нормата од најмногу 4% годишно:
а) политичко-територијалните единици — за позајмиците (кредитите) за покривање на буџетските расходи поради нерамномерно притечување на приходите;
б) работниците, службениците и други корисници на потрошувачки кредити — за потрошувачките кредити наменети за набавка на патнички автомобили;
- 5) по нормата од најмногу 6% годишно:
а) внатрешната трговија на големо и на мало;
б) стопанските организации за откуп и промет на селскостопански производи;
в) производните стопански организации — за запасите на селскостопански сировини чија вредност не е обезбедена со средствата од фондот на обврските средства;
г) установите со самостојно финансирање, освен установите со самостојно финансирање наведени под 2;
- д) заводите за социјално осигурување;
- ф) работниците и службениците, пензионерите (лични и фамилијарни) и инвалидите, подофицирите, офицерите и службениците на ЈНА — на потрошувачките кредити.

II. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 6833

29 март 1957 година

Белград

Државен секретар
за работи на финансии,
Авдо Хумо, с. р.

197.

Врз основа на членот 77 став 2 од Уредбата за распределба на вкупниот приход на стопанските организации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 10/56), во врска со членот 2 оддел 1 под а) точка 40 алинеја 14 од Уредбата за пренесување работите во надлежност на сојузните и републичките органи на управата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/56), а во согласност со секретарот за селско стопанство и шумарство на Сојузниот извршен совет, сојузниот Државен секретаријат за работи на финансиите издава

НАРЕДБА

ЗА ПЛАЌАЊЕ ПРИДОНЕС (КОТИЗАЦИЈА) НА ОСНОВНИТЕ СОЈУЗИ НА ЗЕМЈОДЕЛСКИТЕ ЗАДРУГИ ОД СТРАНА НА ДЕЛОВНИТЕ СОЈУЗИ

1. Деловните сојузи на земјоделските задруги плаќаат придонес (котизација) за издршка на задружниот сојуз во кој се зачленети.

Височината на придонесот што го плаќаат деловните сојузи ја утврдува собранieto на задружниот сојуз во кој се зачленети деловните сојузи.

Собранието на сојузот го определува начинот на пресметување и сроковите за уплата на придонесот.

2. Деловните сојузи на земјоделските задруги можат да му плаќаат придонес на задружниот сојуз во кој се зачленети најмногу до износот од 50.000 динари месечно.

Придонесот што го плаќаат деловните сојузи паѓа на товар на нивните материјални трошоци.

3. Ако деловните сојузи се зачленети и во коморите и во стручните здруженија, износите на членарината што тие им ја плаќаат на коморите и на стручните здруженија се пресметуваат посебно за секоја комора, односно здружение. Износите на тие членарини паѓаат на товар на материјалните трошоци, независно од износот што се плаќа на име придонес за задружниот сојуз.

4. За износот на придонесот што деловните сојузи му го плаќаат на задружниот сојуз во кој се зачленети, задружниот сојуз е должен да ја извести банката односно штедилницата кај која се води жиросметката на деловниот сојуз.

5. Средствата остварени на име придонес задружниот сојуз може да ги употреби за покривање на расходите што се неопходни за работењето и работата на задружниот сојуз.

6. Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“, а ќе се применува при утврдувањето и распределбата на вкупниот приход според завршните сметки на деловните сојузи за 1956 година.

Бр. 3160

25 март 1957 година

Белград

Државен секретар
за работи на финансиите,
Авдо Хумо, с. р.

198.

Врз основа на членот 119 од Законот за општата управна постапка („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 52/56), Секретаријатот за општа управа на Сојузниот извршен совет, во согласност со сојузниот Државен секретаријат за работи на финансиите, пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА НАДОМЕСТОКОТ НА ТРОШОЦИТЕ НА СВЕДОЦИТЕ, ВЕШТАЦИТЕ И ТОЛКУВАЧИТЕ ВО УПРАВНАТА ПОСТАПКА

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Надоместокот на трошоците на сведоците, вештаците и толкувачите што учествуваат во управната постапка им се одмерува според одредбите на овој правилник.

Според одредбите на овој правилник им се одмерува на вештаците и толкувачите и наградата за вештачење односно толкување, како и надоместокот на трошоците околу вештачењето.

Член 2

Надоместокот на трошоците на сведоците, вештаците и толкувачите ги опфаќа:

- 1) патните трошоци;
- 2) трошоците за храна и ноќевалиште;
- 3) надоместокот за изгубена заработка.

Член 3

Надоместокот на трошоците и наградата се определуваат само на барање на лице што има право на надоместок односно награда.

Службеното лице што ја води постапката е должно да му обрне внимание на сведокот, вештакот односно толкувачот дека е должен барањето за надоместок односно награда да го постави при сослушувањето, толкувањето, односно давањето на вештачко мислење, а дека во противно го губи тоа право.

Обрнувањето внимание според претходниот став, како и изјавите на сведоците, вештаците и толкувачите во врска со нивните барања за надоместок односно награда, ќе се забележат во записникот.

Член 4

Сведоците, вештаците и толкувачите се должни на барање од службеното лице што ја води постапката да поднесат докази со кои ги правдаат сторените издатоци, а по потреба и доказ за височината на изгубената заработка.

Член 5

На сведоците, вештаците и толкувачите што за ист ден или за повеќе денови едноподруго се повикани по два или повеќе разни предмети, им припаѓа само еднострук износ на патните трошоци, на трошоците за храна и ноќевалиште и на надоместокот за изгубената заработка.

Во случаите од претходниот став награда им припаѓа на вештаците и толкувачите за секое извршено вештачење односно толкување, а на вештаците и надоместок на трошоците околу секое одделно вештачење.

Член 6

Ако на сведокот поради болест, телесни мани или старост му е потребен придружник, а службеното лице што ја води постапката најде дека неговото сослушување е неопходно, на таквиот сведок му припаѓа надоместок на трошоците и за придружникот (член 2).

Член 7

На барање од сведокот, вештакот или толкувачот, службеното лице што ја води постапката може да даде предум на име патни трошоци, ако трошоците за доаѓање го надминуваат износот од 500 динари.

Член 8

Ако е странката ослободена од поднесување трошоци според членот 120 од Законот за општата управна постапка, трошоците на сведоците, вештаците и толкувачите, вклучувајќи ја тука и наградата на вештаците и толкувачите, се исплатуваат од претсметковните средства на органот што ја води постапката.

Член 9

Службеното лице што ја води постапката е должно сите трошоци чија исплата ѝ е наредена на странката или паѓа на товар на органот што ја води постапката да ги внесе во посебен попис (список) што ќе му се приклучи на списокот заради земање предвид при одлучувањето за трошоците на постапката (член 117 од Законот за општата управна постапка).

На начинот од претходниот став ќе постапи службеното лице што ја води постапката и тогаш кога трошоците однапред им се исплатени на сведоците, вештаците и толкувачите.

Член 10

За барањето за надоместок на трошоците на сведоците, вештаците и толкувачите, како и за наградата на вештаците и толкувачите, одлучува со заклучок службеното лице што ја води постапката.

Во заклучокот покрај износот на надоместокот односно наградата ќе се определи и лицето односно органот што е должен да го плати надоместокот односно наградата, а ќе се определи и рокот за исплата.

Член 11

Ако е сведочењето, вештачењето или толкувањето вршено пред замолен орган, за барањето за надоместок односно награда одлучува замоления орган, односно службеното лице што постапило по молбата.

Ако органот што ја води постапката не му го испратил однапред на замоления орган потребниот износ за покрите на трошоците, надоместокот односно наградата ја исплатува замоления орган од своите претсметковни средства, а органот што ја води постапката е должен на барање од замоления орган на овој да му го надомести исплатениот износ. Во тој случај замоления орган е должен во спроводното писмо да наведе колку им е исплатено на сведоците, вештаците и толкувачите на име трошоци.

Член 12

Ако е однапред положен потребниот износ за покрите на трошоците (член 116 од Законот за општата управна постапка), службеното лице што ја води постапката ќе определи во заклучокот определениот износ на сведокот, вештачот или толкувачот да им се исплати од положениот предум.

По исплатата на трошоците од претходниот став евентуалниот вишок од предумот ѝ се враќа на странката.

Член 13

Против заклучокот од чл. 10—12 на овој правилник може да се изјави посебна жалба.

Член 14

За остварување надоместок на трошоците и наградата според овој правилник, не се плаќа такса.

II. ОДМЕРУВАЊЕ НА ОДДЕЛНИ ТРОШОЦИ**Патни трошоци****Член 15**

Патните трошоци го опфаќаат надоместокот за превоз со редовно сообраќајно средство односно надоместокот за километража.

Трошоците од претходниот став ги опфаќаат издатоците за одене од местото на престојот на сведокот, вештакот или толкувачот до местото каде што треба да се изврши дејствието на постапката и за враќање во местото на престојот.

Редовни сообраќајни средства во смисла на овој правилник се: воз, брод и автобус.

Член 16

Трошоците за превоз се надоместуваат во височина на фактичните издатоци за патување со патнички воз или брод во II класа или со автобус. За патување со брз воз надоместокот припаѓа само ако патувањето било на релација подолга од 50 км.

На воените инвалиди од војните од I до IV група заклучно им се признаваат трошоците за превоз во I класа патнички или брз воз односно брод.

Височината на трошоците за превоз се утврдува врз основа на возниот билет или на друг подобен начин.

Член 17

Надоместокот на трошоците за превоз припаѓа за патување со најевтино превозно средство, освен ако вкупните трошоци на превозот се поевтино превозно средство и другите трошоци што би настанале поради употреба на поевтино превозно средство, би биле поголеми од трошоците на превозот со поскапо превозно средство.

Надоместок на трошоците за превоз не припаѓа ако е за патување користено кредитирано возење

или ако сведокот, вештакот или толкувачот има право на постојано бесплатно возење.

Ако е користена повластица за возење, сведокот, вештакот или толкувачот има право на фактични издатоци за превоз.

Член 18

Надоместокот за километража припаѓа само на релација на која не сообраќа редовно сообраќајно средство или не сообраќа во погодни време, или ако од други причини било неопходно да не се употреби редовното сообраќајно средство. Километражата припаѓа според бројот на поминатите километри во двата правца и изнесува 25 динари по поминат односно започнат километар.

Надоместокот за километража припаѓа само ако е оддалеченоста од местото на престојот до местото каде што треба да се изврши дејствието на постапката, односно од местото на престојот до железничката станица или пристаништето, поголема од 4 км во еден правец.

Надоместокот за километража се пресметува врз основа на службените податоци од народниот одбор на општината или од друг орган.

Трошоци за храна и ноќевалиште**Член 19**

Трошоците за храна и ноќевалиште ги опфаќаат само нужните издатоци за храна и ноќевалиште за време на престојот на сведоците, вештаците или толкувачите надвор од местото на нивниот престој.

Надоместокот според претходниот став припаѓа само ако сведокот, вештакот или толкувачот поминат надвор од местото на својот престој повеќе од 8 часови.

Во времето за кое се определува надоместокот на трошоците за храна и ноќевалиште се смета и времето потребно за доаѓање во местото каде што сведокот, вештакот или толкувачот треба да ја изврши својата должност, како и за враќање во местото на престојот.

Член 20

Височината на надоместокот за храна и ноќевалиште се одмерува во паушален износ во границите на најмалиот и најголемиот износ.

Најмалиот и најголемиот износ од претходниот став го определува повремено народниот одбор на околицата.

Ако најмал и најголем износ од претходниот став не е определен, надоместокот на трошоците за храна и ноќевалиште го определува по слободна оценка органот што ја води постапката, водејќи при тоа сметка за цените на храната и ноќевалиштето во односното место.

Надоместок за изгубена заработка**Член 21**

Надоместок за изгубена заработка им припаѓа само на оние сведоци, вештаци и толкувачи што според позитивните прописи ја губат заработката односно платата поради вршење на овие должности, или ако се земјоделци, занаетчији или лица од други самостојни занимања.

По исклучок од претходниот став, на лицата што се во работен однос им припаѓа надоместок за изгубена заработка и кога не отсутствувале од работа, под услов да работат во ноќна смена и должноста на сведок, вештак или толкувач да ја извршиле во времето кога треба да се одмараат и подготват за редовна работа во ноќната смена.

Член 22

За лицата во работен однос надоместокот за изгубена заработка ѝ одговара на нивната фактично изгубена заработка односно плата за редовното работно време.

На земјоделците, занаетчиите и лицата од други самостојни занимања им припаѓа надоместок за изгубена заработка во износ од 300 до 700 динари дневно.

Височината на надоместокот во границите на износите од претходниот став се одмерува според изгубеното време и работа што ја врши лицето кому му припаѓа овој надоместок.

Член 23

Височината на надоместокот за изгубена заработка за лица во работен однос се утврдува врз основа на потврда од стопанска или општествена организација или од државниот орган кај кого сведокот, вештакот или толкувачот е запослен.

Во потврдата покрај износот на заработката односно платата мора да се наведе и тоа дали на сведокот, вештакот или толкувачот за времето на отсуствувањето од работа поради вршење должност од претходниот став ќе му биде исплатена заработката односно платата (член 22 став 1).

На лицата запослени кај приватни работодавци височината на надоместокот за изгубена заработка се утврдува врз основа на договорот за работа, или потврда од заводот за социјално осигурување за износот на припаѓајќата плата, или на друг подобен начин.

Награда за вештаците и толкувачите

Член 24

На вештакот му припаѓа награда за давање наоди и мислења.

Височината на наградата се одмерува според околностите на конкретниот случај, а особено со оглед на вложениот труд и сложеноста на предметот.

Ако за работата на одделни категории стручни лица постојат посебни прописи за височината на наградата, наградата за вештачење на такви лица им се одмерува според тие прописи.

Член 25

Ако вештачењето ѝ е доверено на некоја буџетска установа (факултет или друга научна установа), оваа установа има право само на надоместок на трошоците околу вештачењето (член 27).

Ако вештачењето ѝ е доверено на некоја установа што не е буџетска (установа со самостојно финансирање, стопанска организација и сл.), наградата за вештачење ѝ припаѓа на самата установа.

Член 26

Височината на наградата за толкувачите се одмерува според прописите за постојаните судски толкувачи.

Награда за толкување припаѓа и кога сослушувањето на глумени, или само на глуви, или само на неми, се врши преку толкувач.

Височината на наградата во случајот од претходниот став се одмерува по слободна оценка.

Надоместок на трошоците околу вештачење

Член 27

Вештаците имаат право и на надоместок за потрошениот материјал и за други издатоци што ги имале во врска со вештачењето.

Во случајот од претходниот став вештаците можат да бараат предум.

Ако вештачењето ѝ е доверено на установа од членот 25 став 2 на овој правилник, надоместокот на трошоците околу вештачење ѝ припаѓа на оваа установа.

III. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 28

Објаснение за примена на овој правилник дава Секретаријатот за општа управа на Сојузниот извршен совет.

Член 29

Одредбите од овој правилник се применуваат од денот на влегувањето во сила на Законот за општата управна постапка.

Член 30

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 5629

18 април 1957 година

Белград

Секретар

за општа управа на
Сојузниот извршен совет,
Вуксан Љумовиќ, с. р.

199.

Врз основа на членот 18 став 4 од Законот за воените инвалиди од војните („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 14/50), а во врска со членот 15 од Уредбата за пренесување работите во надлежност на сојузните и републичките органи на управата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/56), Секретаријатот за социјална заштита на Сојузниот извршен совет, во согласност со Секретаријатот за народно здравје на Сојузниот извршен совет, пропишува

ПРАВНИК

ЗА СНАБДУВАЊЕ НА ВОЕНИТЕ ИНВАЛИДИ ОД ВОЈНИТЕ СО ОРТОПЕДСКИ ПОМАГАЛА И СО САНИТАРНИ СПРАВИ

I. Општи одредби

Член 1

Снабдувањето на воените инвалиди од војните (во натамошниот текст: инвалидите) со протези, ортопедски апарати, бандажерски помагала, ортопедски обувки, специјални обувки, ортопедски помошни помагала (во натамошниот текст: ортопедски помагала) и со санитарни справи на товар на средствата предвидени за здравствена заштита на воените инвалиди од војните ќе се врши според постапката, во случаите и со сроковите предвидени со овој правилник.

Член 2

Потребата од ортопедско помагало или санитарна справа ја утврдува и видот на истите го определува органот на управата на народниот одбор на околицата надлежен за работите на инвалидската заштита врз основа на наод и мислење на определен лекар на јавната здравствена служба — по можност ортопед или физиотерапеут.

Член 3

Инвалидите што имаат право на ортопедско помагало или санитарна справа по два или повеќе основи, ова право можат да го остваруваат само по еден основ.

II. Постапка

Член 4

Постапката за добивање прво ортопедско помагало или санитарна справа се поведува по барање од инвалидот. Барањето му се упатува на органот на управата на народниот одбор на околицата надлежен за работите на инвалидската заштита, и тоа непосредно или преку соодветниот орган на управата на народниот одбор на општината.

Член 5

По применото барање органот на управата на народниот одбор на околицата од претходниот член го упатува инвалидот до определен лекар заради добивање потребен наод и мислење.

Член 6

Кога лекарот по прегледот на инвалидот ќе најде дека во смисла на одредбите на овој правилник се исполнети условите дека на инвалидот му е потребно ортопедско помагало или санитарна справа дава наод и мислење за видот и типот на ортопедското помагало односно за видот на санитарната справа, како и за специфичните услови во врска со прегледаниот инвалид.

Ако лекарот најде дека не се исполнети условите предвидени за ортопедското помагало односно санитарната справа, дава за тоа свој наод и мислење.

Член 7

Врз основа на наодот и мислењето дадено во смисла на претходниот член, органот на управата на народниот одбор на околицата надлежен за работите на инвалидската заштита донесува соодветно решение, кое му се доставува на инвалидот.

Член 8

По жалбата против решението од претходниот член решава републичкиот (покраинскиот, обласниот) орган на управата надлежен за работите на инвалидската заштита, а врз основа на лекарскиот наод и мислење дадени во смисла на членот 6 од овој правилник.

Ако органот на управата ќе најде дека наодот и мислењето на лекарот врз основа на кои е донесено првостепеното решение не се јасни или не се потполни, може да побара да се дополнат наодот и мислењето од истиот лекар, или да побара наод и мислење од друг лекар — специјалист ортопед, на кој му упатува инвалидот на преглед.

Член 9

Органот што го донесол решението за постоење на потреба од ортопедско помагало, односно санитарна справа ќе го упати инвалидот во претпријатието, односно установата за изработка, односно набавка на ортопедски помагала и санитарни справи, со која републичкиот (покраинскиот, обласниот) орган на управата надлежен за работите на инвалидската заштита склучил договор за изработка односно за набавка на истите.

Член 10

Републичкиот (покраинскиот, обласниот) орган на управата надлежен за работите на инвалидската заштита организира прием, преместување и исхрана на инвалидите што се упатуваат до лекар (член 5) или се упатуваат во претпријатие, односно установа заради порачка, поправка или прием на ортопедски помагала, ако истите се вршат надвор од местото на живеењето на инвалидот.

Во местата во кои се наоѓаат поголеми претпријатија односно установи за изработка на протези, ортопедски апарати и бандажерски помагала органот од претходниот став организира подготовка и обукување на инвалидите за правилно користење на помагалата.

Член 11

Ако ортопедското помагало или санитарната справа стане неупотреблива, пред истекот на рокот за траење пропишан со овој правилник, поради несакано расипување, лош материјал, промени на телото на инвалидот или хируршка интервенција, инвалидот може да бара поправка на старото или изработка на ново ортопедско помагало или санитарна справа, без оглед на сроковите за траење определени со овој правилник, освен ако се во прашања обувки (чл. 15 и 16).

За барањето од претходниот став решава органот на управата на народниот одбор на околицата надлежен за работите на инвалидската заштита врз основа на мислење од определен лекар (член 6).

Ако е во врска со поправката или изработката на ново ортопедско помагало, односно санитарна справа потребно да се упати инвалидот во претпријатие, односно установа за изработка, односно набавка на ортопедски помагала и санитарни справи, тоа упатување се врши на начинот предвиден во членот 9 од овој правилник.

Член 12

По истекот на пропишаниот рок за траење инвалидот може да бара нова протеза, ортопедски апарат, ортопедско-бандажерско помагало и ортопедска количка, ако се дотрапи и станале неупотребливи.

За барањето од претходниот став решава органот на управата на народниот одбор на околицата надлежен за работите на инвалидската заштита врз основа на мислење од определен лекар (член 6).

Ако органот на управата реши дека ортопедското помагало од ставот 1 на овој член дотраело и станало неупотребливо, ќе го упати инвалидот во определено претпријатие, односно установа (член 9) со налог за изработка, односно набавка на ново ортопедско помагало, не донесувајќи писмено решение. Во противно, ќе донесе и ќе му достави на инвалидот писмено решение.

Член 13

Органот на управата на околицкиот народен одбор надлежен за работите на инвалидската заштита ќе води евиденција за инвалидите што добиваат ортопедски помагала и санитарни справи и тоа: според медицинските индикации, според видовите на ортопедски помагала и санитарни справи, како и според датумот на извршена порачка на ново, односно поправка на старо ортопедско помагало, односно пенцетирање на ортопедски обувки.

III. Ортопедски помагала

Член 14

На инвалид на кој му е извршена екзартикулација или ампутација на екстремитет или на дел од екстремитетот, му припаѓа соодветна протеза.

Член 15

Соодветни ортопедски обувки му припаѓаат на инвалид:

- 1) на кој му е потребен ортопедски апарат во спој со обувката;
- 2) на кој му е потребна метална сандала (оклоп-на влошка) или ортопедски апарат со метална сандала;
- 3) на кој му е потребно вештачко стопало;
- 4) на кој му е ампутиран дел од ножјето или доножјето, а не носи вештачки дел на стопало;
- 5) на тој што ги нема сите прсти на една нога;
- 6) на тој што му е напочно одземен лисниот нерв (n. peroneus);
- 7) на кој му е скусена ногата најмалку 3 см, било скусувањето да е привидно или фактично;
- 8) на кој во појак степен му е деформиран скокниот глужд или стопалото поради ишчашување, прелом на коските или поради коскени израстани (exostose) од поголеми размери (изземајќи го чукалот — hallux valgus), поради кои обувката мора да се изработи според гипсен отпечаток;
- 9) на кој му е вкочанет скокниот глужд во неповолна положба (како поволна положба се смета кога стопалото со потколеницата формира агол од скоро 100°);
- 10) што има петно стопало (pes calcaneus);
- 11) што има кутнато стопало (pes equinus);
- 12) што има завртено стопало во појак степен (pes varus adductus gradus maioris);
- 13) што има извртено стопало во појак степен (pes talovalgus gradus maioris);
- 14) што има рана на стопалото поради трофични промени (mallum perphorans pedis), поради што обувката мора да се изработи според гипсен отпечаток;
- 15) што има дефекти на прстите од ногата или видни промени на стопалото поради измрзнатици;
- 16) на кој му недостига палецот и главката од првата метатарсална коска на една нога;
- 17) што болува од elephantiasis на нозете.

Инвалидот може да бара на товар на средствата предвидени за здравствената заштита на воените инвалиди од војните да му се изврши пенцетирање на ортопедските обувки. Ова пенцетирање го вршат ортопедските или други претпријатија и установи со кои републичкиот (покраинскиот, обласниот) орган на управата надлежен за работите на инвалидската заштита склучил договор за пенцетирање ортопедски обувки, по налог од органот на управата на народниот одбор на околицата надлежен за работите на инвалидската заштита.

Член 16

Специјални обувки со гумена влошка, наместо шинирање, му припаѓаат на инвалид:

- 1) на кој му е отсечена раката над глуждот од шаката или му се отсечени прстите (најмалку три, меѓу кои палецот или показалецот) на една рака, така што со неа да не може да се служи;
- 2) на кој сосема му се одземени два или три главни нерви од истата рака (nn. radialis, ulnaris, medianus);
- 3) на кој му е вкочанет лактот од една рака под агол помал од 90°;
- 4) на кој му е вкочанет ребетниот столб, колк или колено (ankylosis columnae vertebralis, ankylosis coxae, ankylosis genu).

Член 17

Инвалидска количка му припаѓа на инвалид:

- 1) на кој му се ампутирани двете нозе над колената, или според Gritti, или толку под колената што да не може да носи протеза за потколеницата ампутација;

2) на кој му се ампутирани двете нозе (без оглед на височината на ампутацијата), и тоа во случај ако со современи методи на лекување или со

ортопедски и помошно-ортопедски помагала не може да му се овозможат одене;

3) на кој двете нозе му се сосема одземени (paraplegia), а нивното лекување со цел за оспособување за одене бара период од најмалку една година.

При добивањето на нова инвалидска количка инвалидот е должен дотраената да му ја врати на органот на управата на народниот одбор на околината надлежен за работите на инвалидската заштита.

Кога инвалидската количка повеќе не служи спрема својата намена (оспособеност за одене, смрт на инвалидот итн.), инвалидот односно членовите на неговата фамилија или друго лице кај кое ќе се затече количката ќе му ја врати количката на органот на управата на народниот одбор на околината надлежен за работите на инвалидската заштита.

На инвалидот на кој според овој член му припаѓа инвалидска количка, му припаѓа и собна и теренска количка.

Член 18

На инвалидите од I група на кои инвалидското својство им е признаено по основот на оштетувањето на организмот назначено во претходниот член, можат да им се дадат на употреба помали моторни возила.

Член 19

Инвалидот на кој му е дадено на употреба моторно возило, може да бара да се изврши поправка на возилото, со тоа на товар на средствата предвидени за здравствена заштита на воените инвалиди од војните да паѓаат трошоците за поправката што се однесуваат на извршената работа, а трошоците за употребените материјали, вклучувајќи ги тука и заменетите дотраени делови, ги поднесува инвалидот.

За барањето на инвалидот од претходниот став решава органот на управата на народниот одбор на околината надлежен за работите на инвалидската заштита, кој определува и каде ќе се изврши поправката.

Член 20

Ако инвалидот на кој во смисла на членот 18 од овој правилник му е дадено на употреба моторно возило го загуби својството на воен инвалид од I група, тој е должен да му го врати моторното возило на органот на управата на народниот одбор на околината надлежен за работите на инвалидската заштита.

Во случај на смрт на воен инвалид од војните од I група на кој во смисла на членот 18 од овој правилник му е дадено на употреба моторно возило, членовите на неговата фамилија, односно лицето кај кое се затекне моторното возило ќе му го врати моторното возило на органот од претходниот став.

Член 21

Кожни ракавици поставени со флаanel му припаѓаат на инвалид:

- 1) на кој му недостига рака, прст или дел од шака;
- 2) на кој двете нозе му се отсечени над Шопаровиот глужд;
- 3) кој е слеп;
- 4) на кој му е отсечена една нога, а од објективни причини не може да носи протеза.

Кожни ракавици поставени со крзно му припаѓаат на инвалид:

- 1) на кој сосема му е одземен n. medianus-от;
- 2) на кој сосема му се одземени два нерва од иста рака (nn. radialis et ulnaris);
- 3) кој има деформиращи прсти на шаката поради оболување или повреда;
- 4) кој има рана на прстите или шаката поради трофични промени.

Член 22

Кожна капа му припаѓа на инвалид:

- 1) што има дефект на череповите коски;
- 2) што е слеп;
- 3) што болува од трауматична епилепсија.

Член 23

Кожен елек или волнен џемпер му припаѓа на инвалид:

1) на кој поради оболување или повреда на рабелот му е признаено својството на инвалид од I или II група.

2) на кој поради оболувањето на белите дробови му е признаено својството на инвалид од I или II група.

Член 24

Гумен чорап, натколеница или доколеница му припаѓа на инвалид:

1) што има јако изразено проширување на вените на ногата;

2) што има јако изразени потечувања на ногата, а гумениот чорап не е контраиндициран.

Гумено чорапче му припаѓа на инвалид:

1) што го има лабав скокниот глужд;

2) што има хроничен посттравматски и деформирателен артритис на скокниот глужд.

Гумена коленица му припаѓа на инвалид:

1) што го има лабав скокниот глужд;

2) што има хроничен посттравматски и деформирателен артритис на колениот.

Гумениот чорап, чорапчето и коленицата можат да се заменат со еластичен завој.

На инвалид од женски пол му припаѓаат гумени доколеници или натколеници иако носи протеза поради ампутација на ногата.

Член 25

Еластичен завој му припаѓа на инвалид на кој му е ампутирана нога или рака, додека остатокот од ногата или раката се наоѓа во формирање.

Во случај на натколенична ампутација на инвалидот му припаѓаат два еластични завои.

Член 26

Стап или патерици му припаѓаат на инвалидот со протезата за долниот екстремитет, а во другите случаи — по укажана потреба, врз основа на наод и мислење од определен лекар.

IV. Санитарни справи

Член 27

Санитарните справи предвидени со прописите за здравственото осигурување на работниците и службениците му припаѓаат на инвалид во сите случаи кога истите според тие прописи му припаѓаат на работник односно службеник.

V. Сроќ на траењето

Член 28

Сроќот на траењето на ортопедските помагала изнесува, и тоа за:

1) привремена протеза за нога —	4 месеци
2) протези, естетски и работни, за нозе, за лицата до наполнетата 21 година возраст —	18 "
за лицата над 21 години возраст —	24 "
3) протези, естетски и работни, за раце, за лицата до наполнетата 21 година возраст —	24 "
за лицата над 21 година возраст —	36 "
4) подметки:	
за лицата до наполнетата 21 година возраст —	8 "
за лицата над 21 година возраст —	12 "
5) механички ортопедски помагала (ортопедски апарати) за нозе:	
за лицата до наполнетата 21 година возраст —	12 "
за лицата над 21 година возраст —	24 "
6) механички ортопедски помагала (ортопедски апарати) за раце:	
за лицата до наполнетата 21 година возраст —	18 "
за лицата над 21 година возраст —	30 "
7) механички ортопедски помагала (ортопедски апарати) за рабелниот столб:	
за лицата до наполнетата 21 година возраст —	12 "
за лицата над 21 година возраст —	24 "

8) разни појаси, стегачи и суспензии:	
за лицата до наполнетата 21 година возраст — — — — —	8 "
за лицата над 21 година возраст — — — — —	12 "
9) сите други ортопедско-бандажерски помагала (штитови, исправувачи итн.):	
за лицата до наполнетата 21 година возраст — — — — —	12 "
за лицата над 21 година возраст — — — — —	18 "
10) ортопедски обувки — — — — —	8 "
11) специјални обувки — — — — —	12 "
12) инвалидска количка:	
собна — — — — —	120 "
теренска — — — — —	60 "
13) кожни ракавици поставени со фланел — — — — —	12 "
14) кожни ракавици поставени со крзно — — — — —	36 "
15) кожна капа — — — — —	48 "
16) кожен елек — — — — —	48 "
17) волнен џемпер — — — — —	36 "
18) гумени чорапи, чорапчиња, доколеници, натколеници и коленици	12 "
19) еластичен завој — — — — —	3 "
20) стап, потпазуви и рачни патерици — — — — —	24 "
21) гуми за стап, патерица и пилон	6 "
22) волнена навлака — чорап за остаток од нога — — — — —	2 "
23) волнена навлака — чорап за остаток од рака — — — — —	4 "
24) кесе за мочка и појас со кесе за измет — — — — —	8 "
25) гумен душек — — — — —	24 "
26) мушета — 1 м ² — — — — —	6 "
27) други санитарни справи	
од кршлив материјал — — — — —	18 "
од некршлив материјал — — — — —	36 "

Срокот за траење на ортопедските помагала и санитарните справи се смета од денот на извршената порачка.

VI. Слушни помагала

Член 29

Апаратот за зајакнување на слухот му припаѓа на инвалид што има обострана загуба на слухот за повеќе од 40 децибели, што не може да му се поправи со лекување, и тоа само ако апаратот на инвалидот му е нужно потребен при вршењето на неговото занимање или функција.

На воен инвалид од војните на кој инвалидското својство му е признаено по основот на загуба на слухот, му припаѓа апарат без оглед на неговото занимање или функција.

VII. Завршни одредби

Член 30

Ако со овој правилник не е пропишано поинаку, при снабдувањето на воените инвалиди од војните со ортопедски помагала и санитарни справи согласно ќе се применуваат прописите за индикациите, стандардите и сроковите за траење за ортопедските помагала и санитарните справи, донесени врз основа на Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците.

Член 31

Републичките (покраинските, обласните) органи на управата надлежни за работите на инвалидската заштита при склучувањето на договори со претпријатија, односно со установи за изработка и поправка, односно за набавка на ортопедски помагала и санитарни справи ќе ги регулираат сите прашања во врска со снабдувањето на инвалидите со ортопедски помагала и санитарни справи, меѓусебниот однос на органите на управата и претпријатијата, односно установите, материјалните и другите обврски и слично.

Член 32

Лекарите што во смисла на чл. 2, 8, 11 и 12 од овој правилник даваат наод и мислење ги определува републичкиот (покраинскиот, обласниот) орган на управата надлежен за работите на инвалидската заштита во спогодба со соодветниот орган на здравствената служба.

Член 33

Ликвидацијата на сметките и исплатата на трошоците настанати во врска со снабдувањето на инвалидите со ортопедски помагала и санитарни справи, како и во врска со поправката на ортопедски помагала и со пенцетирањето на ортопедски обувки, ги врши органот на управата на народниот одбор на околината надлежен за работите на инвалидската заштита на чие подрачје живее инвалидот, и тоа од средствата предвидени за здравствената заштита на воените инвалиди од војните. Републичкиот (покраинскиот, обласниот) орган на управата надлежен за работите на инвалидската заштита може и самиот да врши ликвидација на сметките и исплата на трошоците.

Член 34

Одредбите од овој правилник согласно ќе се применуваат и на лицата на кои се однесува Уредбата за признавање инвалидските права на лицата што се онеспособени при вршењето должностите за целите на државната безбедност и на народната одбрана („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 40/50) и Уредбата за определување на инвалидските принадлежности на мирнодопските воени инвалиди („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 29/53 и 35/55).

Член 35

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат одредбите од главата IV и V, како и членот 65 од Правилникот за лекување на воените инвалиди од војните и за давање протези („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 19/51).

Член 36

Овој правилник влегува во сила по истекот на триесет дена по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 529

15 март 1957 година

Белград

Секретар

за социјална заштита
на Сојузниот извршен совет,
Радован Пашиќ, с. р.

200.

Врз основа на точката I под 1 од Одлуката за овластување Одборот за просвета да донесува решенија по работите од надлежноста на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 29/54) и членот 13 точка 5 алинеја 1 од Уредбата за пренесување работите во надлежноста на сојузните и републичките органи на управата („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 26/56), Секретаријатот за просвета и култура на Сојузниот извршен совет, со согласност од Одборот за просвета и култура на Сојузниот извршен совет, донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА РАНГОТ НА УЧИЛИШТАТА И КУРСЕВИТЕ

I

На спремата два класа средно училиште за општо образование (гимназија) и одговараат следниве училишта и курсеви:

A — Во предвоена Југославија

1) Државната нижа стручна свратиштарска школа во Загреб, во траење од две години, со претходно завршено основно училиште;

2) Школата за болничари во болницата на сестрите милосрдници во Загреб, со право на јавност, во траење од 12 до 18 месеци, со претходно завршено основно училиште;

3) Едногодишниот курс на домашни помошнички во Загреб, со претходно завршено најмалку основно училиште.

Б — Во Федеративна Народна Република Југославија

1) Специјалното ниже земјоделско училиште во Куманово, во траење од две години, завршено до 1951 година, со претходно завршено основно училиште;

2) школите за директори и книговодители, во траење од најмалку шест месеци до една година, со претходно завршено најмалку основно училиште;

3) двегодишното училиште за домаќинки на установи во Загреб, во времето од 1945 до 1948 година, со претходно завршено основно училиште;

4) подофицерските училишта во ЈНА од сите родови и служби, во траење од две години, завршени од 1951 година, со претходно завршено најмалку основно училиште;

5) курсевите за оспособување, усовршување и преквалификација на активни подофицери на ЈНА, во траење од најмалку шест месеци, со претходно завршено најмалку основно училиште;

6) едногодишниот ниже ветеринарен курс — училиштето во Ниш, со претходно завршено основно училиште и

7) едногодишните организационо-административни курсеви за воените инвалиди од војните, со претходно завршено најмалку основно училиште.

II

На спремата неполно средно училиште за општо образование (гимназија) и одговараат следниве училишта и курсеви:

А — Во предвоена Југославија

1) Стручната (порано бродарска) школа на бившата Југословенска воена морнарица;

2) Трговската школа за стенографија во Загреб, завршена 1915 година.

В — Во Федеративна Народна Република Југославија

1) Школите за општо образование на партискиот кадар, со положена мала матура;

2) Специјалната градинарска школа во Футог, завршена во времето од 1948—1950 година, со претходно завршени два класа средно или на него рамно училиште;

3) подофицерските училишта во ЈНА од сите родови и служби, во траење од 2—3 години, со претходна спрема од најмалку 2 класа средно или на него рамно училиште;

4) курсевите за оспособување, усовршување и преквалификација на активни подофицери на ЈНА, во траење од најмалку 8 месеци, со завршени најмалку два класа средно или на него рамно училиште во текот на активната служба во ЈНА;

5) нижот учителски курс на Државната мешана учителска школа во Травник, завршен 1950 година, со претходно завршени најмалку два класа средно или на него рамно училиште;

6) Средниот финансиски курс на Министерството за финансии на НР Србија со завршен испит, со претходна спрема помала од неполно средно училиште, додека лицата со оваа спрема остануваат во структурата;

7) курсевите за судии неправници во вкупно траење од најмалку четири месеци, и со судиски стаж од најмалку една година;

8) едногодишниот курс за авиотехничко книговодство на Министерството за народна одбрана, со претходно завршени најмалку два класа средно или на него рамно училиште;

9) подготвителниот учителски курс, во траење од две години, завршен на територијата на НР Босна и Херцеговина во времето од 1948—1951 година, со претходно завршено најмалку основно училиште и

10) Вториот курс за надзорници на пруги, машиноводачи, прометници, благајници, телефонисти-

телеграфисти, одржан во текот на 1945/1946 година при Железничката школа на Земското антифашистичко веќе на Народна Република Хрватска, со положен завршен испит, додека лицето со оваа спрема останува во структурата.

III

На спремата шест класа средно училиште за општо образование (гимназија) и одговараат следниве училишта, курсеви и испити:

А — Во предвоена Југославија

1) Воздухопловните подофицерски училишта, со претходно завршено неполно средно училиште и положена мала матура или на него рамно училиште;

2) Државната машка занаетчиска школа во Скопје, со завршен испит, во траење од три години, со претходно завршени најмалку два класа средно или на него рамно училиште;

3) Државната машка занаетчиска школа во Охрид, со завршен испит, во траење од три до четири години, со претходно завршени најмалку два класа средно или на ова рамно училиште;

4) Француско-српската школа во Белград (шест-класова);

5) едногодишниот туристички курс во Загреб, со претходно завршено неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во структурата;

6) учителскиот домаќински курс на Домаќинската школа „Коло домаќица“ во Загреб, со претходно завршено најмалку неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во структурата;

7) стручниот испит за помошен надзорник на електрични постројки и надзорник на кревалки (на електротехнички погон), положен 1939 година според одредбите од Правилникот за полагање на стручните испити на персоналот на Државните железници и

8) вишиот државен стручен испит за чиновници на финансиска контрола, со претходно завршено неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во структурата.

В — Во Федеративна Народна Република Југославија

1) Воено-музичкото училиште во ЈНА, во траење од најмалку три години, во кое се примало со завршени најмалку два класа средно или на ова рамно училиште;

2) школите за бабици во Белград, Ниш и Шабац, со завршен испит, во траење од 2 до 3 години, завршени од школската 1953/54 година, со претходно завршено неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во структурата;

3) курсевите за усовршување на активните подофицери на ЈНА, во траење од најмалку девет месеци, со завршено неполно средно училиште и со положена мала матура во текот на активната служба во ЈНА;

4) едногодишниот курс за картографски цртачи при Географскиот институт на ЈНА, со претходно завршено неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште;

5) средниот финансиски курс на Министерството за финансии на НР Србија со завршен испит, со претходно завршено најмалку неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во структурата;

6) едногодишниот курс за книговодството и административниот персонал на Министерството за народна одбрана на ФНРЈ, во траење од една училишна година, со претходно завршено неполно сред-

но училиште со положена мала матура или на него рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во струката и

7) курсевите на офицерските училишта во ЈНА, во траење од најмалку 9 месеци, со завршено неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште во текот на активната служба во ЈНА.

IV

На спремата полно средно училиште за општо образование (гимназија) и одговараат следниве училишта, курсеви и испити:

А — Во предвоена Југославија

1) Школата за нудиџи на Црвен крст во Белград, во траење од три години, завршено од 1941 до 1945 година, со претходно завршено неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште;

2) Машинската школа на бившата Југословенска воена морнарица во Кумбор, во траење од три години, завршена од 1931 година (од XV класа и натаму), со претходно завршено најмалку неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште;

3) Државната машка занаетчиска школа во Охрид, со завршен испит, во траење од четири години, со претходно завршено најмалку неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште;

4) Училиштето за танцова уметност на Ана Малетик во Загреб — наставнички отсек — во траење од 4 до 6 години со завршен испит, со претходно завршено најмалку неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште;

5) Државната стручна учителска куќанска школа во Загреб, во траење од четири до пет години, со претходно завршено најмалку неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште;

6) Учителската стручна домаќинска школа во Загреб, во траење од четири години, со претходно завршено неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште;

7) Државната учителска домаќинска земјоделска школа во Загреб, со завршен испит, во траење од 5 години, со претходно завршено неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште;

8) Државната стручна виша женска свратиштарска школа во Загреб, во траење од пет години, со претходно завршено најмалку неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште, или во траење од три години, со претходно завршено полно средно училиште со положена голема матура;

9) курсот за работорководители (управители) на пансионери во Загреб, со претходно завршено неполно средно или на него рамно училиште и со еден или два класа Учителска домаќинска школа на „Коло домаќица“, додека лицето со оваа спрема останува во струката;

10) Диеталниот курс во Загреб, со претходно завршено најмалку неполно средно училиште и двегодишен курс на Учителската домаќинска школа на „Коло домаќица“ или на овие рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во струката;

11) едногодишниот туристички курс во Загреб, со претходно завршени најмалку седум класа средно или на ова рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во струката;

12) Учителскиот домаќински курс на Домаќинската школа на „Коло домаќица“ во Загреб, со претходно завршени осум класа средно или на него рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во струката;

13) положениот испит за активен нижи военотехнички чиновник IV класа на воздухопловната струка, со претходно завршено подофицерско училиште во предвоена Југославија;

14) положениот испит за чинот наредник водник на бившата Југословенска воена морнарица, со претходно завршена Машинска школа во Кумбор на бившата Југословенска воена морнарица до 1930 година.

Б — Во Федеративна Народна Република Југославија

1) школите за бабиџи во Белград, Ниш и Шабац, со завршен испит, во траење од 2 до 3 години, завршени од училишната 1953/1954 година, со претходно завршени најмалку шест класа средно или на ова рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во струката;

2) Картографското офицерско училиште, во траење од две години, со претходно завршено неполно средно училиште со положена мала матура и со завршен Едногодишен курс за картографски цртачи при Географскиот институт на ЈНА;

3) вишиот подофицерски курс за активни подофицери на Југословенската воена морнарица, во траење од најмалку 9 месеци, со претходно завршени најмалку шест класа средно или на ова рамно училиште;

4) едногодишниот музички курс, завршен во училишната 1948/49 година, со претходно завршени најмалку шест класа средно или на ова рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во струката;

5) шестмесечниот музички курс, завршен во училишната 1948/49 година, со претходно завршени најмалку седум класа средно или на ова рамно училиште, додека лицето со оваа спрема останува во струката;

6) положениот испит за поручник на внатрешната пловидба, со претходно завршени најмалку шест класа средно или на ова рамно училиште и претходно завршен курс за поручник на трговска морнарица;

7) положениот дипломски испит на Средната домаќинска школа при Вишата домаќинска школа во Гробље кај Домжале, во училишната 1955/56 година, со претходно завршено неполно средно училиште со положена мала матура или на него рамно училиште и со завршен двегодишен подготвителен курс, додека лицето со оваа спрема останува во струката;

8) положениот испит за активен офицер на ЈНА од страна на активен подофицер на ЈНА пред надлежна испитна комисија по 1 јули 1952 година, со претходно завршени најмалку четири класа средно или на него рамно училиште.

V

На спремата виша школа и одговараат следниве школи:

А — Во предвоена Југославија

1) Школата за танцова уметност на Ана Малетик во Загреб — наставнички отсек — во траење од 4—6 години со завршен испит, со претходно завршени најмалку шест класа средно или на ова рамно училиште;

2) подготовката за интендантски офицери на бившата Југословенска војска, во траење од најмалку 18 месеци, со положен испит, со претходно завршено ниже училиште на воената академија.

Б — Во Федеративна Народна Република Југославија

Геодетската офицерска школа во ЈНА, во траење од 2 години, со претходно завршени најмалку шест класа средно или на ова рамно училиште и со завршено воено училиште односно школа за активни офицери на ЈНА;

2) Вишата домаќинска школа во Гробље кај Домжале, со дипломски испит, во траење од две години, завршена од 1955 година, со претходно завршена учителска школа со положен завршен испит или на неа рамна школа, додека лицето со оваа спрема останува во струката;

3) Институтот за телесно воспитување во Љубљана во траење од три години, со претходно завр-

шено полно средно училиште со положена голема матура или на него рамно училиште и

4) Вишата школа за телесно воспитување во Љубљана со положен дипломски испит, во траење од три години, со претходно завршено полно средно училиште со положена голема матура или на него рамно училиште и со положен приемен испит.

VI

На факултетска спрема и одговараат следниве школи:

A — Во предвосна Југославија

Вишата воена геодетска школа.

B — Во Федеративна Народна Република Југославија

1) Воената школа на Вишата воена академија на ЈНА, во траење од 2 години;

2) Школата за тактика на Вишата воена академија на ЈНА или на неа рамна воена школа, во траење од две години, со претходно завршено воено училиште — односно школа за активни офицери во ЈА или Воена академија на ЈНА, во траење од најмалку три години во кои се примало со претходна спрема од најмалку шест класа средно или на ова рамно училиште.

VII

Рангот на училиштата, курсевите и стручните испити утврден со ова решение не го определува односот на едно училиште спрема друго со цел да се признаат извесни класови или испити од еден вид училиште за премин односно продолжување на школувањето во друг вид училиште, туку може да им служи на надлежните органи како основ за определување на стручната спрема при регулирањето на службеничките односи, пензиите и инвалидните.

VIII

Со одредбите од ова решение се дополнува Решението за рангот на училиштата и курсевите („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 18/52).

Бр. 810

20 март 1957 година

Белград

Секретар за просвета и култура
на Сојузниот извршен совет,

Богдан Осолник, с. р.

4. Ако бродовите што според одредбите на точ. 2 и 3 од оваа наредба имаат првенство во маневрирањето, сметаат дека други бродови не постапиле според тие одредби, мораат да им обрнат внимание на тоа со најмалку 4 кратки брзи звучни сигнали.

5. Рибарските бродови и чамци не смеат во луците да ловат риба со помошта на светлина, а во другите предели наведени во точката 1 од оваа наредба можат да употребуваат само заклонети светлини, така што со нив да не им ја попречуваат добратата и слободна видливост на бродовите што пловат по тие предели. Ако овие бродови, односно чамци со своите светлини ја попречуваат видливоста во тие предели, тие се должни на дадениот сигнал од брод, кој се состои од еден долг знак со пишалка, да ги изгаснат или отстранат светлините.

6. Управата на поморската област, по претходна согласност од Управата за поморство и речен сообраќај, определува, секоја за своето подрачје, кои канали во смисла на оваа наредба се сметаат како тесни канали.

7. Одредбите на оваа наредба не се применуваат на пловидбата во оние предели на внатрешните морски води на ФНРЈ во кои е пловидбата регулирана со посебни прописи.

8. За поморски прекршок ќе се казни со парична казна до 10.000 динари:

а) заповедникот на брод или офицерот на стражата, односно водителот на чамец или лицето што управува со чамецот, што ќе постапи противно на одредбите од точ. 2 и 3 на оваа наредба;

б) водителот на рибарски чамец или лицето што управува со чамецот, што ќе постапи противно на одредбата од точката 5 на оваа наредба.

9. Оваа наредба влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 1134

26 март 1957 година

Белград

Директор

на Управата за поморство и речен сообраќај,

Мирослав Драгустин, с. р.

202.

Врз основа на чл. 27 и 28 од Уредбата за спроведување на Основниот закон за здравствениот надзор над прехранбените продукти („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 31/56), Сојузниот санитарен инспекторат пропишува

УПАТСТВО

ЗА ПРИЈАВАТА ЗА РЕГИСТРАЦИЈА И ЗА СПЕЦИФИКАЦИЈАТА НА ПРОИЗВОДИТЕ ШТО ПОДЛЕЖУВААТ НА РЕГИСТРАЦИЈА

I. Производителите на прехранбените продукти што подлежуваат на регистрација врз основа на членот 19 од Основниот закон за здравствениот надзор над прехранбените продукти („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/56), пријавата за регистрација и спецификацијата на производите ги поднесуваат на образците бр. 1 и 2, кои се составен дел од ова упатство.

Големината на образецот бр. 1 (Пријава за регистрација) е 210 × 148 мм, а на образецот бр. 2 (Спецификација на производите што се пријавуваат за регистрација) — 297 × 210 мм.

II. Пополнувањето на образецот на пријава за регистрација се врши со внесување соодветни податоци, и тоа:

1) во рубриката: Име и адреса на производителот — се запишуваат полниот назив на претпријатието или фамилијарното и роденото име на лицето што го пријавува производот заради регистрација, неговото седиште, адресата и бројот на телефонот;

2) во рубриката: До Санитарниот инспекторат на НР... — се запишува името на републиката и

НАРЕДБА

ЗА ОДБЕГНУВАЊЕ НА СУДРУВАЊАТА НА МОРЕ ВО ЛУКИТЕ И ВО МОРСКИТЕ ПРЕДЕЛИ НА ВНАТРЕШНИТЕ МОРСКИ ВОДИ НА ФНРЈ ВО КОИ Е ОТЕЖНАТА ПЛОВИДБАТА

1. Со цел за одбегнување на судрувањата на море во луците, бродовите се должни да постапуваат според одредбите на оваа наредба при движењето (упловување, испловување и минување) во луците, во влезовите во луците во полупречник од 1 наутничка милја, сметајќи од влезот во луцата, на реките и нивните устија пловни за поморските бродови, како и во тесните канали што се наоѓаат во внатрешните морски води на ФНРЈ.

2. Чамците и малите бродови, без оглед на видот на погонот, мораат при движењето по предели наведени во претходната точка да им се тргнуваат од патот на поголемите бродови.

3. Бродовите, односно чамците што влегуваат во лука, река или тесен канал не смеат да го попречуваат маневрирањето на бродовите што излегуваат од тие предели.

седиштето на републичкиот санитарен инспекторат на кој производителот му се обрнува заради регистрација на производот;

3) во рубриката: Точен назив на производот — се запишува називот на производот онака како ќе биде означен на оригиналното пакување, со назначување и на неговото посебно трговско име, ако производот ќе се пушти во промет под тоа име;

4) во рубриките: Датум на поднесувањето на пријавата и Потпис на подносителот на пријавата — се запишува денот, месецот и годината на поднесувањето на пријавата и се става потпис на одговорниот раководител или на сопственикот на производот.

III. Пополнувањето на образецот на спецификација на производите што се пријавуваат за регистрација, се врши на следниов начин:

1) рубриките бр. 1 и 2 се пополнуваат на начинот опишан во точката II под 1 и 3 од ова упатство;

2) во рубриката бр. 3 се запишуваат податоците, и тоа:

под а) — дали сировините односно полупреработките се обработувани со додаток на конзерванс или бои, како и дали се органолептички исправни;

под б) — процентите на употребените сировини односно полупреработки;

3) рубриката бр. 4 се пополнува на следниов начин:

под а) се запишуваат хемиските карактеристики на готовиот производ (содржината на вода, маст, инвертен и целокупен шеќер, алкохол итн.);

под б) се опишуваат физикалните особини на производот, т.е. конзистенцијата, изгледот, формата, бојата, миризмата и вкусот;

под в) се запишуваат податоците за видот и количината на употребен конзерванс, антиоксиданс, синергист, стабилизатор, витамини и други материи што му се додадени на финалниот производ во текот на преработката или веќе порано им биле додадени на сировините односно полупреработките;

под г) се запишуваат механичките или хемиските загадувања (песок, бакар, олово, арсен и други туѓи примеси) до кои доаѓа во текот на производниот процес или се внесуваат во текот на производството преку сировините;

4) во рубриката бр. 5 накратко се опишува технолошкиот процес на производството, од сировината до финалниот производ, и се даваат точни податоци за одделните постапки (обработка на сировини и полупреработки, перење или миење на амбалажата, термостатирање, стерилизација, време траење на стерилизацијата и температура на која е вршена таа итн. — според фазите на производството);

5) во рубриката бр. 6 се запишува рокот за употребливост на готовиот производ — земајќи ги предвид и определените услови за складирање на производот.

Рокот за употребливост на производот се внесува само ако е тоа предвидено со посебни прописи;

6) во рубриката бр. 7 се внесува подробен опис на амбалажата со која готовиот производ се опремува, видот на материјалот што служи за опремање на оригиналното пакување, како и начинот на пакување за транспорт. Ако е материјалот што служи за опремање на производот бојосан — се внесува хемискиот назив на односната боја и другите податоци, особено за оние продукти за кои е тоа предвидено со посебни прописи;

7) во рубриката бр. 8 се внесува текстот од упатството за чување на производот во промет (складирање), како и упатството за неговата употреба;

8) во рубриката бр. 9 се запишува целиот текст и сите ознаки што ќе бидат ставени на оригиналното пакување. Посебно мора да се приложи идејното

решение (скица) на етикетата што ќе се наоѓа на оригиналното пакување;

9) во рубриката бр. 10 се внесува нето количината (тежина, волумен) на оригиналното пакување, изразена во пропишаните единици мерка;

10) рубриките: Датум на поднесувањето на спецификацијата и Потпис на одговорниот раководител — се пополнуваат на начинот предвиден во точката II под 4 од ова упатство.

IV. Ова упатство влегува во сила осмиот ден по објавувањето во „Службен лист на ФНРЈ“.

Бр. 290

5 април 1957 година

Белград

Главен

Сојузен санитарен инспектор,
др Радомир Гериќ, с. р.

Образец бр. 1

(Име и адреса на производителот)

ДО САНИТАРНИОТ ИНСПЕКТОРАТ НА НР —

Во смисла на членот 27 од Уредбата за спроведување на Основниот закон за здравствениот надзор над прехранбените продукти („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 31/56) поднесуваме

ПРИЈАВА ЗА РЕГИСТРАЦИЈА НА —

(точен назив на производот)

со молба по испитувањето на приложената мостра да се изврши регистрација и одобри производство на овој производ.

Прилагаме:

- 1) спецификација на производот во 3 примерка
- 2) мостра на производот во 2 примерка
- 3) такса за пријавата и за решението за регистрација во износ од — дин. во смисла на тар. бр. — од Законот за таксите и
- 4) *).

(Датум на поднесувањето на пријавата)

(Потпис на подносителот на пријавата)

* Кога е во прашање производство со новонабавени уреди или во нови простории, да се приложи потврда за хигиенската исправност на постројката и уредите за производство, како и на просториите во кои се врши производството, што ја издава надлежниот санитарен инспекторат.

Образец бр. 2

СПЕЦИФИКАЦИЈА НА ПРОИЗВОДИТЕ
што се пријавуваат за регистрација

1. Име и адреса на производителот

2. Назив на производот и негово трговско име

--

--

3. Сировини и полупреработки

a)	Квалитет на употребените сировини и полупреработки:	
b)	Количина на употребените сировини и полупреработки во проценти:	

4. Содржина и својства на готовиот производ

а)	Хемиски состав:	
б)	Органолептички особини:	
в)	Додатоци:	
г)	Механички или хемиски загадувања:	

2 Страна

5. Краток опис на технолошкиот процес на
производството

--

6. Срок за употребливост на производот

--

7. Начин на опремање
на производот

--

8. Упатство за чување
и употреба на производот

--

9. Ознаки и натписи што ќе бидат ставени на оригиналното пакување

Идејно решение на етикетата (приложено)

10. Нето количина на оригиналните пакувања

--

(М. П.)

(Датум на поднесувањето на спецификацијата) (Потпис на одговорниот раководител)

203.

Врз основа на членот 6 од Уредбата за југословенските стандарди, за сојузните прописи за квалитетот на производите и за производителните спецификации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/51), Сојузната комисија за стандардизација донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ОД ОБЛАСТА НА ЕЛЕКТРИЧНИТЕ УРЕДИ ЗА МОТОРНИ ВОЗИЛА

1. Во издание на Сојузната комисија за стандардизација се донесуваат следните југословенски стандарди:

Вклучно копче на задвижувачот (стартерот) — — — — —	JUS N.P6.001
Прекинувач на покажувачот на правецот од обртен тип — — — — —	JUS N.P6.002
Прекинувач на трепкалки со контролно светло — — — — —	JUS N.P6.003
Хидрауличен прекинувач на стоп светло — — — — —	JUS N.P6.004
Трепкалка за покажување на правецот — — — — —	JUS N.P6.101
Трепкалки за светлосни ознаки и звучни сигнали — — — — —	JUS N.P6.102

Прекинувач на контролното светло за притисок на моторното уље, од типот А — — — — — JUS N.P6.201

2. Наведените југословенски стандарди се објавени во посебно издание на Сојузната комисија за стандардизација, кое е составен дел од ова решение.

3. Овие југословенски стандарди влегуваат во сила на 1 јуни 1957 година.

Бр. 1576
12 април 1957 година
Белград

Претседател
на Сојузната комисија за стандардизација
инж. Славољуб Виторовиќ, с. р.

204.

Врз основа на членот 6 од Уредбата за југословенските стандарди, за сојузните прописи за квалитетот на производите и за производителните спецификации („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 17/51), Сојузната комисија за стандардизација донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ СТАНДАРДИ ОД ОБЛАСТА НА УРЕДИТЕ ЗА УШТРЦУВАЊЕ ГОРИВО ЗА ДИЗЕЛМОТОРИ

1. Во издание на Сојузната комисија за стандардизација се донесуваат следните југословенски стандарди:

Пумпа за уштрцување гориво за дизелмотори, со височина на брежестата оска 38 мм. Приклучни габаритни мерки — — — — —	JUS M.F2.701
Пумпа за уштрцување гориво за дизелмотори, со височина на брежестата оска 45 мм. Приклучни и габаритни мерки. — — — — —	JUS M.F2.702
Уреди за уштрцување гориво за дизелмотори. Носач на штрцалката. Уцврстување со навртка — — — — —	JUS M.F2.711
Уреди за уштрцување гориво за дизелмотори. Носач на штрцалката. Уцврстување со стремен — — — — —	JUS M.F2.712
Уреди за уштрцување гориво за дизелмотори. Приклучоци за потисни цевки — — — — —	JUS M.F2.721
Уреди за уштрцување гориво за дизелмотори. Преливен вентил за гориво — — — — —	JUS M.F2.722

Елементи за заптивање. Заптивки за цевни приклучоци за моторни возила — — — — — JUS M.C4.500

Цевни приклучоци за моторни возила. Окото на цевката со косо или право одрежан врат — — — — — JUS M.B6.881

Цевни приклучоци за моторни возила. Окото на цевката со право одрежан врат, за сочелно заварување — — — — — JUS M.B6.882

Цевни приклучоци за моторни возила. Шуплив вијок — — — — — JUS M.B6.883

2. Наведените југословенски стандарди се објавени во посебно издание на Сојузната комисија за стандардизација, кое е составен дел од ова решение.

3. Овие југословенски стандарди влегуваат во сила на 1 јуни 1957 година.

Бр. 1575
12 април 1957 година
Белград

Претседател
на Сојузната комисија за стандардизација,
инж. Славољуб Виторовиќ, с. р.

205.

С О О П Ш Т Е Н И Е

ОД НАРОДНАТА БАНКА НА ФНРЈ ЗА ПУШТА- ЊЕТО ВО ОПТЕК НА НОВИ БАНКНОТИ И НОВИ КОВАНИ ПАРИ

Во врска со Одлуката за издавање нови ковани пари од 50, 20 и 10 динари („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 33/55) и Одлуката за издавање нови банкноти на Народната банка на ФНРЈ („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 40/55), а врз основа на членот 17 став 2 точка 2 од Уредбата за банкните и штедилниците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 4/54), Управниот одбор на Народната банка на ФНРЈ, на седницата од 2 април 1957 година, реши:

1) Народната банка да пушти во оптек на 25 април 1957 година нови банкноти од 5.000, 1.000, 500 и 100 динари, со датумот: 1 мај 1955 година и потписите: Добривоје Радосављевиќ, како претседател на Управниот одбор, и Војин Гузина, како гувернер на Народната банка;

2) истиот ден, т. е. на 25 април 1957 година, Народната банка да пушти во оптек и нови ковани пари од алуминиум-бронза од 50, 20 и 10 динари, што, како година на издавањето, носат ознака „1955“;

3) банкните банкноти што се сега во оптек, од 1.000, 500, 100 и 50 динари, со датумот: 1 мај 1946 година, и банкните на ДФЈ од 20 и 10 динари, со ознака „1944“, а исто така и кованиите пари од алуминиум што се во оптек, од 5, 2, 1 и 0,50 динари, со ознака „1953“, да останат и натаму во оптек како законско средство за плаќање.

Описот на новите банкноти и ковани пари гласи:

А) ОПИС НА БАНКНОТИТЕ

1. Заеднички ознаки на сите апоени

- а) Хартијата — бела
б) Заштитата во — мелирани влакни во црвена и хартијата сина боја

в) Заштитната тонска подлога на лицето на банкнотите — е дадена во цртежот на државен грб што се наоѓа во гијоширани розети, околу кои се распоредени, во рамномерни растојанија, ознаките на вредноста на апоените (5000, 1000, 500 и 100).

г) Рамки и текстови на лицето на банкнотите
Рамките на лицето ги сочинува централна гијош-лента и агли со бели цифри (5000, 1000, 500 и 100), според видот на апоенот, што по рабовите се следени од лентички односно елементи стилизирани врз основа на народни шари и орнаменти.

На десната страна на банкнотата под орнаменталниот свод се наоѓа текстот: „Народна банка Федеративне Народне Републике Југославије“, како и гијош розета со цифра на средината (5000, 1000, 500 и 100), според вредноста на апоенот, и текст: „динара — динарјев“ од левата, и: „динара — динари“ од десната страна. Под розетата се наоѓа местото и датумот на издавањето на банкнотите: „Београд, 1 мај 1955“, со потписите на Добривоје Радосављевиќ, како претседател на Управниот одбор, и Војин Гузина, како гувернер на Народната банка, а подолу и нумерација со шестоцифрен број и со серија — во црвена боја.

Текстот на лицето од банкнотата е напишан, и тоа: со кирилица на банкнотите од 5000 и 500 динари, а со латиница — на банкнотите од 1000 и 100 динари, освен зборот: „динари“, што е напишан на сите народни јазици, со кирилица односно латиница.

д) Рамки и текстови на опачината од банкнотите

Рамките на опачината ги сочинуваат пошироки гијош розети, што ги следат и вградуваат лентите, и елементи стилизирани врз основа на народни шари и орнаменти, што се сочинува рамка за сликата на средината од банкнотите. Над сликата — во лачна форма, а под сликата — во права линија, на темна подлога од гијош рамката, со бели букви

е напишан текстот: „Федеративна Народна Република Југославија“ на сите народни јазици, а на самиот раб од рамката, на тесна лента над и под сликата, се наоѓаат називите на сите народни републики „Србија — Хрватска — Словенија — Босна и Херцеговина — Македонија — Црна Гора“ (Хрватска и Словенија — со латиница, а другите — со кирилица). Под сликата, при дното од рамката, напишана е и посебно вrameна клаузулата за забрана на фалсификувањето, на сите народни јазици. Во рамката, од левата и десната страна, на поголеми гијоширани розети се наоѓаат цифрите (5000, 1000, 500 и 100), според вредноста на апоенот, како и напишаната вредност со букви на сите народни јазици, и тоа под и над цифрите; вредноста на апоените е означена и со бели цифри (5000, 1000, 500 и 100) во мали тркалести рамки поставени на четири места спрема аглите.

II. Посебни ознаки на одделни апоени

1) За банкнотата од 5.000 динари:

- Формат — 151 × 72 мм
Цртеж
на лицето — дел од Мештровиќевиот релјеф што претставува ранет борец и Косовката девојка,
на опачината — зградата на Сојузната народна скупштина.
Боја — на лицето и на опачината преовладува сина боја. Тонската подлога на лицето е печатена во благи (ирис) премини на окер-сина-окер боја, а сликата на опачината има и нешто светло-сина (небо) и зелена боја (дрвја).

2) За банкнотата од 1.000 динари

- Формат — 143 × 68 мм
Цртеж
на лицето — портрет на ливец во азбестна заштитна облека покрај висока печка,
на опачината — панорама на Железарата во Зеница.
Боја — на лицето и опачината преовладува браон боја. Тонската подлога на лицето напечатена е во благи (ирис) премини на зелена-црвена-зелена боја, а сликата на опачината дополнета е со оранж (небо) и со зелена боја (ридови, морски брег и дрвја).

3) За банкнотата од 500 динари

- Формат — 135 × 64 мм
Цртеж
на лицето — портрет на селанка со срп во раце и со жито во позадината,
на опачината — селскостопански пејсаж со комбајни во работа.
Боја — на лицето и опачината преовладува зелена боја. Тонската подлога е напечатена во благи (ирис) премини на оранж-зелена-оранж боја, а пејсажот на опачината е дополнет со светло сина боја (небо) и со златно-окер боја (жито).

4) За банкнотата од 100 динари

- Формат — 127 × 60 мм.
Цртеж
на лицето — портрет на Конавјанка со приморски пејсаж во позадината,
на опачината — панорама на Дубровник.

Боја — на лицето и опачината преовладува темноцрвена (бордо) боја. Тонската подлога на лицето е напечатена во благи (ирис) премини на виолетна-окер-виолетна боја, а сликата на опачината е дополнета со златно-окер боја (Дубровник), светло индигито-сина (море) и нешто зелена боја (дрво).

Б) ОПИС НА КОВАНИТЕ ПАРИ

1. Заеднички ознаки на кованите пари

а) Метал — легурата содржи 91% бакар и 9% алуминиум.

б) Релјеф и текст на лицето — во средината е државниот грб, а околу грбот текстот: „Федеративна Народна Република Југославија“ со мал орнамент меѓу почетокот и завршетокот на текстот и со низа точкици покрај ободот. Текстот е напишан со латиница на парчињата од 50 и 10 динари, а со кирилица на парчето од 20 динари.

в) По ободот — речки

II. Посебни ознаки на одделни апоени

1) За кованите пари од 50 динари

Пречник — 25,50 мм.

Дебелина на рамката — 1,80 мм.

Тежина — 6 гр. со дозволено отстапување на секое одделно парче најмногу 5% над и под определената тежина.

Релјеф и текст на опачината — портрети на маж со запчаник и на жена со сноп жито, врамени покрај работ со тенок едноставен обод. На слободниот простор пред лицето (од десната страна) се наоѓа ознаката на вредноста „50“ и зборот „динари“ напишан со кирилица, а под тоа „1955“ како година на изданието.

2) За кованите пари од 20 динари

Пречник — 23,20 мм.

Дебелина на рамката — 1,50 мм.

Тежина — 4 гр. со дозволено отстапување на секое одделно парче најмногу 5% над и под определената тежина.

Релјеф и текст на опачината — портрет на маж со запчаник, врамен покрај работ со тенок едноставен обод. На слободниот простор пред лицето (од десната страна) се наоѓа ознаката на вредноста „20“ и зборот „динари“ напишан со латиница, а под тоа „1955“ како година на изданието.

3) За кованите пари од 10 динари

Пречник — 21,00 мм.

Дебелина на рамката — 1,40 мм.

Тежина — 3 гр. со дозволено отстапување на секое одделно парче најмногу 5% над и под определената тежина.

Релјеф и текст на опачината — портрет на жена со шамија на глава и со сноп жито во прегратка, врамен покрај работ со тенок едноставен обод. На слободниот простор пред лицето (од левата страна) се наоѓа ознаката на вредноста „10“ и зборот „динари“ напишан со кирилица, а под тоа „1955“ као година на изданието.

Од Народната банка на ФНРЈ — Главна централа, 20 април 1957 година, Белград.

СОДРЖИНА

Страна

192. Уредба за привремените цени и услови за продажба на електрична енергија —	293
193. Одлука за определување процент за плаќање придонес за општествените инвестициони фондови од страна на стопанските организации за вршење на административни и интелектуални услуги — — —	300
194. Правилник за остварување правата од здравственото осигурување на воените осигуреници и членовите на нивните фамилии — — — — —	301
195. Наредба за условите за давање инвестициони заеми за изградба на станови во рудниците на јаглен — — — — —	302
196. Наредба за максималните норми на интересот на краткорочните кредити од определени категории корисници на кредити — — — — —	303
197. Наредба за плаќање придонес (котизација) на основните сојузи на земјоделските задруги од страна на деловните сојузи — — — — —	304
198. Правилник за надоместокот на трошоците на сведоците, вештаците и толкувачите во управната постапка — — — — —	304
199. Правилник за снабдување на воените инвалиди од војните со ортопедски помагала и со санитарни справи — — — — —	306
200. Решение за рангот на училиштата и курсевите — — — — —	309
201. Наредба за одбегнување на судрувањата на море во луците и во морските предели на внатрешните морски води на ФНРЈ во кои отежната пловидбата — — — — —	312
202. Упатство за пријавата за регистрација и за спецификацијата на производите што подлежат на регистрација — — — — —	312
203. Решение за југословенските стандарди од областа на електричните уреди за моторни возила — — — — —	314
204. Решение за југословенските стандарди од областа на уредите за уштрцување гориво за дизелмотори — — — — —	314
205. Соопштение од Народната банка на ФНРЈ за пуштањето во оптек на нови банкноти и нови ковани пари — — — — —	315